No. 22—Vol. LVI.

Friday,

13th June, 1958

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઇન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણિલાલ ગાંધી

પુસ્તક ૫૬ મું—અંક ૨૨ | તા. ૧૩ જુન, ૧૯૫૮. | છુટક નકલ પે. ૪

સત્યનાં દર્શન અહીંસા વગર થઇ જ ન શકે. તેથી જ કહ્યું છે કે અહીંસા પરમો ધર્મ.

—ગાંધીજી.

આફ્રિકન મતને નેશનાલીસ્ટો ધ્યાન આપે છે

નેશનાલીસ્ટ છાપુ "ડી ફાડરલેન્ડ"ના ગયા અઠવાડીયાના અંકમાં લખ્યું છે કે, વધુને વધુ નેશનાલીસ્ટો આજે ઈલાયદાપણાની રાજનીતિની અસર બાબત વિચાર અને ચર્ચા કરી રહ્યા છે. પહેલાં આ સવાલનો વિચાર સરખો નહોતો કરાતો. એ વખતમાં તો ફક્ત ઈલાયદાપણાના સામાજીક ફાયદા તરફ જ ધ્યાન અપાતું.

આજે આફ્રિકાનું રાજનૈતિક વાતાવરણ એવું થઈ ગયું છે કે હવે એવો સવાલ નથી/રહ્યો કે આફ્રિકનોને મતનો હકક આપવો કે નહિ? પણ હવે તો આફ્રિકનો એ મતને કઇ રીતે વાપરી શકે એ બાબતો ઉપર વિચાર અને ચર્ચાઓ થઇ રહી છે થોડાક સમય પહેલાં સાબ્રાએ આજ સવાલ ઉપર ચર્ચા કરી હતી. પ્રોફેસર ઓલીવીયરનું કહેવું હતું કે યુનીયનને એક ફેડરેશનની જેમ બનાવવું જેમાં બીન-ગોરી સ્ટેટ હોય જેમાં આફ્રિકનો પુર્ણ સત્તા આપી હોય. ગયા અઠવાડીયામાં પોટચેસ્ટરૂમના પ્રોફેસર એલ. જે. ડયુપ્લસીસનું પણ એમ જ કહેવું હતું. અને ગયા રવીવારનું નેશનાલીસ્ટ છાપુ "ડાખ બ્રેક"એ પણ એને પુરેપુરો ટેકો આપ્યો હતો.

પણ રાજનૈતિક પુરૂષો હજુ આ બાબત ઉપર ઢચુપચુ રહે છે. એમેલોના ડાકટર હર્ટઝોખનું કહેવું છે કે આફ્રિકનોને પુર્ણ સત્તા આપવાની વાત કરવી એ ખતરનાક છે. મત આપવાનો હક એટલે કે રાજ્ય કરવાનો હક છે. પ્રજાસત્તાકનો કાયદેસર એ અર્થ થાય છે કે બહુમતિની સરકાર અને એનો અર્થ એ કે બહુમતિ શું કરી શકે એની કાંઇ હદ નથી. પણ નૈતિક રીતે બહુમતિ ઉપર એટલી બંધી છે કે તેઓ ફકત દેશના દરેક ભાગના હિતને માટેજ પગલાં લઇ શકે. અને દરેક ભાગલા-તરફ ન્યાયથી વર્તવાને માટે શિક્ષણ, સમજુતી અને રહેમીયત હોવી જોઇએ. આ છે મત આપવાના હકના મુળ પાયા. આજે કોઇ પણ એમ ન કહી શકે કે આફ્રિકનો અને ખાસ કરીને આફ્રિકનોની બહુમતિ એવી સ્થિતિમાં છે કે જ્યાં તેઓ ગોરા માણસ તરફ ન્યાયથી વરતી શકે. હરકયુલીસ પ્રીટોરીયાના નેશનાલીસ્ટ એમ. પી. પ્રોફેસર એ. આઈ. મલાનનું કહેવું હતું કે તેઓ એમ નથી માનતા કે સેળભેળમાં રંગના સવાલનો ઉકેલ થઇ શકે. જુદી રીતે વિકાસ કરવામાં જ રસ્તો રહેલો છે પણ આમાં અંતમાં તો સમાન હકના પાયા ઉપર આવી જ જવું પડશે. મારૂં ધારવું છે કે જ્યાં સુધી મતનો સવાલ આપણી સમક્ષ ન આવે ત્યાં સુધી એનો વિચાર જ ન કરવો. યુનાઇટેડ પાર્ટીના મંત્રી મી. જે એલ. હોરાક જેઓ સની સાઇડ–પ્રીટોરીયાના એમ. પી. છે તેમનું કહેવું છે કે, આ નવી વિચાર સરણી બીજા જનરલ ઇલેકશન પછી શરૂ થઇ છે. આ ઇલેકશનમાં ખાસ કરીને રંગભેદ અને બહુમતિની જીતના ભયથી જ નેશનાલીસ્ટોને વિજય મળેલો છે. યુનાઇટેડ પાર્ટીએ હંમેશાં આ સવાલનો ભાવનાને વશ થયા વગર વિચાર કર્યો છે. તેઓએ હંમેશાં આ સવાલ ઉપર ઘણો જ ગંભીર રીતે વિચાર કર્યો છે કારણ કે તેઓ જાણે છે આ એક ઘણોજ ખતરનાક સવાલ છે. અમારી આફ્રિકન પ્રત્યેની નીતિ છે કે, આફ્રિકનોએ રાજ સાશનમાં વધુ ભાગ ધરાવવો પણ એ શરતે કે તેઓ એ ભાગને માટે પોતાને લાયક ઠેરવે અને પોતાના વિભાગોમાં વધુ જવાબદારીથી કામ કરવા લાગે.

રોડેશીયામાં ભાગીદારી

રોડેશીયાના ઈલેકશન પ્રત્યે રાજદ્વારી વિચારો ધરાવનારા આફ્રિકનોનું કહેવું છે કે, ઈલેકશન પછી આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસમાં ૫૪ નવા સભ્યોના એપ્લીકેશનો આવ્યાં છે. કોંગ્રેસના પ્રમુખ મી. જોસુઆ ઇન્કોમોનું કહેવું છે કે, યુનાઇટેડ રોડેશીયા પાર્ટીના સભ્ય મી. આર. એસ. ગાર્ફીલ્ડ ટોડની હાર ઉપરથી એમ જણાય છે કે, દક્ષિણ આફ્રિકાના રાજનૈતિક ઇતિહાસમાં એક નવું પ્રકરણ શરૂ થાય છે. એના ઉપરથી એમ જણાય છે કે દક્ષિણ રોડેશીયાના ગોરાઓ ભાગીદારી નીતિની સરકાર એમના દેશમાં રાખવા ઈચ્છે છે. એઓએ યુનાઇટેડ ફેડરલ પાર્ટીને એટલા માટે સાથ આપ્યો છે કે આ પાર્ટીની સરકાર હંમેશાં ભાગીદારીની નીતિથી ઇલાયદાપણાને પાળશે કે જેથી તેઓ બ્રીટીશ સરકારમાં "ડામીનીયન સ્ટેટસ" માગી શકે. ડામીનીયન સ્ટેટસ પછી એ તો નિશ્ચિત જ છે કે આ દેશમાં દક્ષિણ આફ્રિકાના જેવી સરકાર આવી જશે કદાચ એવું પણ બની શકે કે દક્ષિણ રોડેશીયા સાઉથ આફ્રિકાનો પાંચમો પ્રાંત બની જાય. આ દેશના ગોરા મતાધિકારોએ આફ્રિકનોની સાથે મળીને કામ કરવા માટે ચોખ્ખી નાઃ મરજી બતાવી છે અને એના ઉપરથી આફ્રિકનોને ખાતરી થાય છે કે એનું પોતાનું યુદ્ધ પોતાની મેળેજ લડવું પડશે. અમે એ થોડાક ગોરાઓનો સાથ આવકારશું કે જેઓએ મી. ટોડને મત આપ્યા હતા. પણ અમે એ લોકોની મિત્રતા નહિ માગીએ કે જેઓ અમને અમારી જ જન્મ ભુમિમાં માનવ તરીકે ઓળખવા નથી ઇચ્છતા. મી. ઇન્કોમોનુ કહેવું એવું પણ હતું કે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસમાં વધુ સભ્યોની સંખ્યા જોઇને એમને આનંદ થાય છે એ દિવસો હવે ચાલ્યા ગયા છે જયારે આફ્રિકનો પોતાની સ્વતંત્રતા માટે ગોરાઓ તરફ નજર નાંખે. આજે આફ્રિકનોનું ભવિષ્ય એ લોકોના પોતાના જ હાથમાં છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૩ જુન, ૧૯૫૮.

આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ અને અમે

આ જ અંકમાં અમે આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસની નેશનલ વર્કીંગ કમીટી તરફથી આવેલો એક પત્ર જેની ઉપર મી. ડુમા નોકવેની સહી છે એ છાપ્યો છે. આ પત્રમાં તેઓએ એવી ઇચ્છા દર્શાવી છે કે, આ છાપામાં આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસની કાર્યવાહી વિષે વધુ માહીતી આપવી. અમને ખાત્રી છે કે આનો અર્થ એવો નથી થતો કે જો અમે મદદ કરવા ઇચ્છીએ તો એનો અર્થ એવો કરવામાં આવશે કે અમારે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ વિષે જે બધી માહીતી અહીં આવે તે છાપવીજ જોઇએ. આ વસ્તુની ચોખવટ કર્યા બાદ અમે તેઓને ખાત્રી આપવા ઇચ્છીએ છીએ કે અમે એમને જાહેરાત આપવા માટે હમેશાં ઉત્સુક છીએ.

અને જો છેલ્લા થોડા સમયમાં અમે જો એમના વિષે કાંઇ ખબરો ન છાપ્યા હોય તો એનું કારણ આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ પોતેજ છે. તેઓએ એવું જાહેર કર્યું હતુ કે તેઓ શું વિચારે છે, અને શું કરે છે એ અમારા વાંચકોને જાણવાની જરૂર નથી. તો આજે એમના પત્ર ઉપરથી જો એવો અર્થ થાય કે તેઓ પોતાની નીતી બદલવા ઇચ્છે છે તો અમે એમને અમે મદદ કરવા બહુજ રાજી છીએ. અને આફ્રીકનોને દોરવાના કામમાં તથા આખા દેશને દોરવાના કામમાં અમે અમારૂં બનતું કરવાને તઇયાર છીએ મી. ડુમા નોકવેનું કહેવું ખરૂં છે કે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ બહુજ સંકટ ભરેલા સમય માં પસાર થઇ રહી છે અને બનવા જોગ છે કે આ સમય બહુજ ખરાબ છે. એવો સંભવ છે કે પ્રતિબંધો આવશે અને કાળા ગોરાઓને ઇલાયદાપણા ના કાયદા અને સરકારની સામે લડત ઉભી કરવા માટે એ લોકોને એકત્ર કરવાનું કામ એની સમક્ષ આવશે. આવા સમયમાં બધાજ પ્રજાસત્તાકવાદીઓએ સાથે ઉભા રહેવું જોઇએ. અમારા છાપામાં અમોએ હંમેશાં આવી એકતા માટે કહ્યું જ છે.

મી. નોકવે પોતાના પત્રમાં અમારી ટીકાના બારામાં લખે છે તો એ ટીકા એમની વિરૂદ્ધ ન હોતી પણ એમને વધુ બળ આપવા માટે હતી એમનુ કહેવું છે કે આ ટીકાઓ પાયા વગરની અને માહિતી વગરની હતી અમે આ વસ્તુનો વિરોધ કરીએ છીએ એનું કારણ એ છે કે એમણે પૂરી સાબિતી આપ્યા વિના આ વસ્તુ સૂચવી છે અમે એ. એન. સી.ની સાથે ચર્ચામાં ઉતરવા ઇચ્છતા નથી છતાં અમારૂ ધારવું છે કે મી. નોકવે જાહેરમાં એ સ્પષ્ટ કરે કે અમે ક્યારે અને ક્યા નિવેદન એવાં બહાર પાડ્યાં છે કે જે તેઓએ જાહેર કરેલા મુદ્દાને મળતા ન આવતા હોય. અમે કોઇ પણ વખત આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસને ખોટું સ્વરૂપ આપ્યું નથી. અને જો કોઇક વખત અમારી માહિતી મુદ્દાઓને અનુસાર ન હોય તો એમની ફરજ છે કે એ સમયે એઓ અમને સુધારો સૂચવે અમારૂં છાપું હંમેશાં એ. એન. સી.ને માટે ખુલ્લું હતુ અને છે એટલા માટે અમને આવા આરોપો આવા સમયમાં પસંદ નથી. આમ કહ્યા બાદ અમે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસની નેશનલ વર્કીંગ કમીટીને ખાતરી આપવા માગીએ છીએ કે અમારાથી બનશે ત્યાં સુધી અમે એમનુ કાર્ય અમારા છાપા દ્વારા જાહેર કર્યા કરશું. અને અમે સાથે સાથે બીજા મતો અને ઘણી વાર મદદરૂપે ટીકાઓ પણ કરીશું. જેથી જાહેર સમાજને આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસનાં ધ્યેય અને આદર્શોની પુરેપુરી માહિતી રહે.

ચર્ચાપત્ર

આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસ અને જાહેરાત

'ઇન્ડિયન ઓપીનીયન'ના અધિપતિ, મહેરબાન સાહેબ અમે વખતો વખત તમારા જાણીતા છાપામાં એ. એન. સી. ના બારામાં ઘણી ટીકાઓ વાંચી છે ઘણી વખત આ ટીકાઓમાં બહુ સત્ય નથી હોતું. એનું કારણ કદાચ એ હોય શકે કે અમારા વિષે તમને પુરી માહિતિ નહિ હોય. અમે એ નથી કહેવા ઇચ્છતા કે એ. એન. સી. બારામાં ટીકાઓ સાવ જ બંધ કરી નાખવી. પણ સાથે સાથે જ્યારે ટીકાઓ કરવામાં આવે છે ત્યારે એ. એન. સી.ની ચર્ચા અને નીતી વિગેરેની પુરી માહિતી મેળવવી જોઇએ કારણ એમ ન કરવાથી લોકોને એવો પ્રભાવ પડે છે કે એ. એન. સી. પોતાની ભૂલો અમર નાસીપાસી નથી સમજતા. એટલા માટે અમે તમને અરજ કરીએ છીએ કે તમે અમારાં નિવેદનો અને આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસે બહાર પાડેલા કોઈ પણ સમાચારોને જાહેરાત આપશો. દાખલા તરીકે નીચે આપેલા વિષયો ઉપર ખાસ ધ્યાન આપવું ઘટે. આફ્રીકનોના હક ઉપર સરકારનો હુમલો, ઇલાયદાપણાને વધુ જોરાવર બનાવવું, આફ્રીકન સ્ત્રીઓને પાસ રાખવા બાબત, સેકુકુની લેન્ડમાં ચાલી રહેલી અશાંતિ. આ અશાંતી ઉપરથી જણાય છે કે આ કોમી વિભાગમાં જે શાસન ચાલી રહ્યું છે એને લીધે બીજી જગ્યાઓમાં પણ અશાંતી ફેલાવાનો ભય છે.

આ ઇલેકશનમાં નેશનાલીસ્ટોનું ફરીથી આવવું, એનો અર્થ એ છે કે આફ્રીકન લોકો ઉપર વધુ સખતાઇ વાપરવામાં આવશે અને આને લીધે આફ્રીકનોનો સામનો પણ વધુ જોરાવર હોવો જોઇએ. આફ્રીકનોમાં અત્યારે એકતાની જરૂરીયાત છે ખાસ કરીને જ્યારે સામા આપણી સાથે વાટાઘાટ કરવાની યોજનાઓ ઘડે છે.

(સહી) ડી. નોકવે,
એ. એન. સી.

બાન્ટુ બીઝનેસમેન માટે

આ દેશની ટાઉનશીપોમાં આફ્રિકન વેપારીઓને મદદ કરવા માટે જોહાનીસબર્ગનાં મોફોલો વીલેજમાં એક સંસ્થા સ્થાપવામાં આવી છે. આ સંસ્થામાં બધા બાન્ટુ વેપારીઓ પોતપોતાની નાની આવકો ભેગી કરી શકશે. આ સંસ્થાનું નામ છે. "ડી બાન્ટુ વીન્કલીયર્સ હેલ્પ મકાર." આ સંસ્થાના આદર્શો એ છે કે આફ્રિકન વેપારમાં સુધારા કરવા, સંસ્થાના વેપારી સભ્યોને પોતાનો વેપાર વધુ કુશળતાથી ચલાવવામાં મદદ આપવી, ખરીદી કરવામાં મદદ આપવી અને બેન્કમાં ઓવર ડ્રાફ્ટની સગવડ મેળવવા માટે મદદ આપવી, આ ઓવરડ્રાફ્ટ, ઇન્સ્યુરન્સ પોલીસી, પ્રોમીસરી નોટ, બીલ ઓફ એક્સ-ચેન્જ, બોન્ડ અને શેરો લેવાઈ શકાશે. સંસ્થામાં સભ્યો તરીકે મોટા વેપારીઓથી લઇને ટ્રેવલરો સુધીના પાંચ ભાગમાં જોડાઇ શકશે. એ સંસ્થાના હાલના પ્રમુખ મોફોલાના મી. ઇ. ચાબાલાલા છે.

હીંદી દંપતિની કદર

ડરબનના મી. જેક નાયડુ અને તેમનાં પત્નિને ન્યુયોર્કની કાર્નેગી કોરપોરેશન તરફથી ૪૮૦૦ ડોલર (૧૭૦૦ પાઉંડ) નો પુરસ્કાર યુનાઇટેડ સ્ટેટ અને કેનેડામાં પાંચ માસના અભ્યાસ માટે મળ્યાની ખબર મળી છે. મી. નાયડુ નાટાલ યુનીવર્સીટીના પહેલા બીન-ગોરા ગ્રેજ્યુએટ હોય. ધી એમ. એલ. સુલતાન ટેકનીકલ કોલેજની ૧૯૪૬માં સ્થાપના થઇ ત્યારથી વાઇસ પ્રીન્સીપલ છે.

તદુપરાંત નાટાલ યુનીવર્સીટીમાં પાર્ટ ટાઇમ લેકચરર, એમ. એલ. સુલતાન ટેકનીકલ કોલેજની કમર્શીયલ સ્કુલના સેક્રેટરી અને નવી જ સ્થપાયેલી ઇન્ડીયન ટેકનીકલ ટીચર્સ એસોસીએશનના તથા ડરબનની હીંદી અને કલર્ડ જુવેનાઇલ એફેર્સ બોર્ડના છેલ્લા નવ વર્ષથી પ્રમુખ છે. શ્રીમતી નાયડુએ અમેરીકામાં બી. એ. ની ડીગ્રી મેળવી હતી અને ભારતમાં નર્સની કેળવણીનો તથા હોમ ઇકોનોમીકના ડીપલોમા મેળવેલા છે. અને સુલતાન ટેકનીકલ કોલેજનાં લાયબ્રેરીયન છે.

લુંટ માટે બીજો દેહાંત

ગત નવેંબરની ૧૬મીએ રેન્ડફોંટીન ડીસ્ટ્રીકના વોટરપેન ફાર્મમાં એક ગોરાના ઘરમાં સાથી સહિત ધાડ પાડી ૮૨૦ પાઉંડ અને રીવોલ્વર તથા મોટર વગેરે ચોરવા માટે સીમોન મોલોઇ નામના આફ્રિકનને રેન્ડની ક્રીમીનલ સેશનમાં મી. જસ્ટીસ રમ્પફે ૩જી જુને દેહાંત દંડની શિક્ષા કરી છે. નવા કાયદા મુજબ આ બીજા કેસમાં દેહાંત દંડ થયો છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

વિવિધ વર્તમાન

દક્ષિણ રોડેશીઆની ચુંટણી

તા. ૫મી જુને દક્ષિણ રોડેશીયાની પાર્લામેન્ટ માટે થયેલી ચુંટણીમાં સર રોય વેલેન્સ્કીની યુનાઇટેડ ફેડરલ પાર્ટીએ કુલ્લ ૩૦ બેઠક પૈકી ૧૭ મેળવી છે અને ડોમીનીયન પાર્ટી કે જેના નેતા મી. આર. ઓ. સ્ટોકીલ છે તેમણે ૧૩ બેઠક મેળવી છે પરંતુ રોડેશીયાના આગલા વડા પ્રધાન મી. આર. એસ. ગારફીલ્ડની યુનાઇટેડ રોડેશીયા પાર્ટીને એક પણ બેઠકમાં જીત મળી નથી. દક્ષિણ રોડેશીયાના કુલ્લ ૫૫,૧૪૮ રજીસ્ટર્ડ મતદારો પૈકી ૪૦,૧૧૫ જણાએ મત આપ્યા હતા. જેનું પ્રમાણ ૭૨.૯૨ થાય છે. ૩૦ બેઠક માટે ૩૦ વિભાગમાં લેવાયેલા મત પૈકી ડોમીનીયન પાર્ટીને ૧૮,૧૨૭ અને યુનાઇટેડ ફેડરલ પાર્ટીને ૧૬,૮૩૫ તથા યુનાઇટેડ રોડેશીયા પાર્ટીને ૪,૬૬૩ મત મળ્યા હતા.

ડરબનના બસ

નેશનલ ટ્રાન્સપોર્ટ કમીશને ડરબન ની મ્યુનીસીપાલીટીને તેના બસોમાં ૧લી જાન્યુઆરી ૧૯૫૯ સુધીમાં સંપુર્ણ અપાર્ટહેડ દાખલ કરવાનો હુકમ કરેલો તેની સામે કરેલી અરજી ના મંજુર કરી છે. આમ જુદા જુદા બસની સગવડ માટે મ્યુનીસીપાલીટીને વાર્ષીક એક લાખ સત્તાવન હજાર પોંડની ખોટ ખમવી પડે અને ચોવીસ હજાર ગોરાઓ માટે બસની જોગવાઇ કરવી પડે એમ છે આ કેસ યુનીયન ની સઘળી મ્યુનીસીપાલીટીઓના વાહન માટે ટેસ્ટ કેસ તરીકે મનાય છે.

અલાયદી યુનીવર્સીટી બીલ

અલાયદી યુનીવર્સીટીનાં બીલ ગોરા અને બીન-ગોરાની કેળવણી વિભકત કરવા પાર્લામેન્ટમાં રજુ થઇને ચકાસણી માટે કમીટીમાં ગયેલું ને તે બેઠક પુરી થયા પછી કમીશનમાં સોંપાયેલું તેમાં કેટલીક બાબતમાં સભ્યોમાં મતભેદ પડવાથી એક બહુ મતીનો અને બે લઘુમતીના એમ ત્રણ હેવાલો બહાર પડશે એમ એ કમીશન ના પ્રમુખ અને યુનીયનની કેળવણી તથા વિજ્ઞાન ખાતાના પ્રધાન મી. એમ. ડી. સી. ડીવેટ નીટોરીયાથી ૬ જુને બહાર પાડેલા એક નિવેદન માં જણાવ્યું છે.

ડી. ગોલનો વિજય

જનરલ ડી ગોલને ફ્રાન્સની પાર્લામેન્ટે ૭ માસ માટે પુર્ણ સત્તા સાથે વહીવટ કરવાની સત્તા આપી છે ૨૫૬ વિરૂદ્ધ ૩૦ મતથી રીફોર્મબીલ ત્રીજી જુને પસાર કર્યું છે અને જનરલ ડીગોલે તેની કેબીનેટ રચી છે જેમાં માજી વડા પ્રધાન પીરી ફ્લીમફ્લીન પણ છે અલજીરીયાના કમાન્ડર જનરલ રાઓલ સોલન એ ટાંકણે પારીસ જઇ પહોંચ્યા હતા જનરલ ડીગોલ ૭૦ માણુસો સાથે એરથી ત્રણ દિવસ માટે અલજીર ગયા હતા જેમાં ન્યુઝ રીલ, ન્યુઝ પેપર, ફોટોગ્રાફ અને તેલે વીઝનના માણુસો પણ હતા. ફ્રાન્સની રાબેતા મુજબની પાર્લામેન્ટની બેઠક ઓકટોબરની ૬ તારીખે મળશે.

ઓઇલના પ્રતાપે

કુવાઇટ રાજ્યનો વિસ્તાર માત્ર થોડાક માઇલના રણુપ્રદેશનો જ છે પણ ભૂગર્ભમાં ઓઇલ નીકળવાથી પુર્ણ જાહોજલાલી ભોગવતું નાનું રાજ્ય વિશ્વમાં ગણાય છે ત્યાંની વસતી ૨,૨૨,૦૦૦ની છે માણુસ દીઠ વાર્ષીક આવક ૫૦૦ પૌંડની છે ઓઇલમાંથી એ રાજ્યને વાર્ષીક દશ કરોડ પૌંડની આવક છે દશ માણુસે એ રાજ્યમાં એક મોટર કાર સરેરાસ આવે છે જગતમાં અમેરીકા અને ઓસ્ટ્રેલીયા પછી એ ત્રીજે નંબર ગણાય છે. ગૃહ પ્રધાન શેખ અબદુલ્લા મુબારીક પાસે દશ કરોડ પૌંડના એક એવા ૭ રાજમહેલ છે. કુવાઇટનો ઓઇલ જથો ૫૦ બીલીયન એટલે મહાપદ્મ બેરલનો મનાયો છે એ જગતના કુલ જથાના વીશ ટકા થાય છે ત્યાંની એ ઓઇલ ફીલ્ડ વાર્ષીક ૭ કરોડ ટન ઓઇલ ઉત્પન્ન કરે છે જે પૃથ્વી પર સૌથી સસ્તુ પડે છે. કુવાઇટમાં ઓઇલ નીકળવા પછી તેને રોયલ્ટીના ચાળીસ કરોડ પાઉંડ મળે છે.

જગતનું અજોડ એરપોર્ટ

લંડનથી પચીસ માઇલ દક્ષિણે આવેલા ગેટવીકમાં એક નાનું એરોડ્રોમ હતું તેને સીત્તેર લાખ પાઉંડના ખર્ચે બે વર્ષની મુદતમાં ઇજનેરોએ અપ-ટુ-ડેટ એરપોર્ટ બનાવી દીધું છે આ એરોડ્રોમ સાથે આગગાડી તથા મોટર વાહનોની પણ સગવડ થઇ છે કે જેથી ઉતારૂઓને કશી પણ તકલીફ વિના જ્યાં જવું હોય ત્યાં આસાનીથી જઇ શકે એનું નામ "જેટ વે ટુ યુરોપ" રાખ્યું છે અવર જવરનાં ત્રણે સ્થાનો એક સ્થાને હોય એવું વિશ્વમાં આ પહેલુંજ એરપોર્ટ છે દર કલાકે એક હજાર પેસેન્જરો પસાર થઇ શકશે લંડનનાં એરપોર્ટમાં ખરાબ ઋતુથી ન ઉતરી શકે તે એરોપ્લેન અહીં ઉતરી શકશે ૧૫૦ ફીટ પહોળી અને સાત હજાર ફીટ લાંબી ઉતરાણ પટ્ટી પર ગમે તેટલા આધુનિક મોટાં એરોપ્લેનો પણ અહી ઉતરી શકશે અને અહીંથી ટ્રેઇનમાં ૩૫ મીનીટમાં લંડન પહોંચાશે તા. ૯મી જુને રાણી ઇલીઝાબેથ એનું ઉદ્દઘાટન કરશે.

પાંચ માસમાં સ્ટીમર

જાપાનથી પહેલી જ વાર સફરે નીકળેલી ૭,૨૧૪ ટનની ટોકો મારૂ નામની સ્ટીમર પાંચમી જુને ડરબન આવી હતી જે કોબેની હરીમા શીપ યાર્ડમાં ૧૫મી નવેંબરે બાંધવા માંડેલી ને ૨૨મી એપ્રીલે પાંચ જ મહિનામાં હોંગકોંગ, મલાયા અને યુનીયનમાં ફરતી થઇ ગઇ હતી બ્રીટન અમેરીકા અને યુરોપના સ્ટીમર બાંધનારાને એવી સ્ટીમર બાંધતાં ૧૨ થી ૧૮ માસ લાગે છે. ટોકો મારૂના કેપ્ટન કહે છે કે અમને ઘર કરતાં સ્ટીમર બાંધતાં ઓછો વખત લાગે છે.

કોમનવેલ્થ માટે

અપાર્ટહેડની નીતીને લીધે દક્ષિણ આફ્રિકાને કોમનવેલ્થમાંથી દુર કરવા લાયક છે એવી ઓક્ષફર્ડ યુનીયનમાં મૂકાયેલી દરખાસ્ત ૧૧૦ વિરૂદ્ધ ૧૧૫ મતે ના મંજુર થઇ હતી. એની તરફેણમાં મી. ડી. એફ. કારાકા નામ ના એક હીંદી જેઓ એકવાર પચીસ વર્ષ પુર્વે એ સંસ્થાના પ્રમુખ હતા તેમણે કહ્યું હતું કે યુનાઇટેડ સ્ટેટમાં સેગ્રીગેશનના કડક વખતમાં પણ નિગ્રોને પાંચમાં એવન્યુ પર એક નાનો હોટડોગનો સ્ટોલ રાખવાનો અધિકાર હતો, જ્યારે દક્ષિણ આફ્રીકા ની આજની વર્તણુંક તો અત્યંત ઝેરીલી છે. સર વીન્સ્ટન ચરચીલના જર્નોલીષ્ટ પુત્ર મી. રેન્ડોલ્ફ ચર્ચીલે બ્રીટીશ કોમનવેલ્થને સંગઠિત રાખ વાના સિદ્ધાંત પર એ દરખાસ્તનો વિરોધ કર્યો હતો.

કેનેડાની પહેલી સ્ત્રી વડા પ્રધાન

આઠ વર્ષપર કેનેડાની પાર્લામેન્ટના સભ્ય તરીકે ચુંટાયેલી અને સોગંદ વિધિ થયેલી ત્યારે પુરૂષો ચકિત બનેલા તે સ્ત્રી શ્રીમતી એલન ફેરકલોઉ હમણાં સેક્રેટરી ઓફ સ્ટેટના પદ પર છે. ગયા અઠવાડીએ કેનેડાના વડા પ્રધાન કારણુસર શહેર બહાર ગયેલા તે દરમીયાન બે દિવસ માટે તેણીએ કામ ચલાઉ વડા પ્રધાનનું પદ સાચવ્યું હતું તેણી માને છે કે એક દિવસે કેનેડાની સ્ત્રી સાચે જ વડા પ્રધાન તરીકે આવશે એટલી તેઓ લાયકાત ધરાવે છે તેણીનું ઘર વાઇટ હાઉસથી એરમાં નેવું મીનીટ દૂર છે પતિ અને એક પીયાનીસ્ટ પુત્રથી વસાયેલ ઘર ચલાવે છે અને રસોઇ પણ કરે છે વધુમાં હોબી તરીકે ફોટોગ્રાફીપણ કરે છે.

સાઇપ્રસનું ભાવિ

સાઇપ્રસના દેશપાર દેશ નેતા આર્ચબીશપ મકારીયોસે ઇજીપ્ટનાં એલેકઝાંડ્રીયામાં છાપાના પ્રતિનિધિઓએ પુછેલા સવાલના જવાબમાં પાંચમી જુને કહ્યું છે કે સાઇપ્રસને સ્વતંત્રતા મળવા પછી જ તે ગ્રીસ સાથે જોડાશે કે બ્રીટીશ કોમનવેલ્થમાં ભળશે અથવા તો યુનાઇટેડ આરબ રીપબ્લીકમાં ભળશે તે નકકી થઇ શકશે અમારે પહેલાં તો સ્વતંત્ર જ બનવું છે. સાઇપ્રસના ભાગલા પાડવાની વાતો મૂર્ખતા ભરેલી અને એ ટાપુપર કાયમી અથડા મણ તથા આપત્તિ લાવવા સમાન છે.

પુર્વ કેપનું આફ્રિકાન્સ પત્ર

કેપના બોર્ડર વિભાગમાં પહેલું જ કેવળ આફ્રિકાન્સ ભાષાનું અઠવાડીક 'ડી ગ્રાન્સવાખ' ૪ જુલાઇથી દર શુક્રવારે કીંગવીલ્યમ્સ ટાઉનથી પ્રગટ થશે. જેના તંત્રી ગ્રેહમસટાઉનના 'ઓકોટસ ડેલી મેલ'ના આગલા તંત્રી મી. ડી. જે. જે. પ્રીટોરીયસ છે. તંત્રીની ઓફીસ ઇસ્ટ લંડનમાં રહેશે અને છાપુ કીંગમાં છપાશે નીતી બીન-રાજકીય રહેશે.

કેવી સરસ તઈયારી

નોઆખલીના પગપાળા પ્રવાસ દરમીયાન મહાત્મા ગાંધીજી પશ્ચિમ કેરોઆ નામના ગામડામાં જઇ પહોંચ્યા. ત્યાં તેમને બે હિને ત્રણ મુસ્લીમ મીત્રો હીંદુ મુસલમાનોમાં ભાઇચારો વધે એ માટે પ્રાર્થના કરવા માટેની વિનતી કરવા આવ્યા તે વખતે ગાંધીજી એક મીત્રે મોકલેલાં પેગંબર સાહેબ ના બે વાકયો વાંચતા હતા તેમાં પહેલાંમાં કહ્યું હતું કે "આ દુનીયામાં એક મુસાફર થઇને રહેજે અથવા કોઇ આવીને ચલી જનારા માણુસની જેમ રહેજે અને તારી જાતને હંમેશ મરેલાં ઓમાંનો એક જાણુજે" આ ઉપર મહાત્મા ગાંધીજીએ પ્રાર્થના પછી કહ્યું : આ વચનને હું એક અત્યંત ઉમદા રત્ન સમજું છું. આપણે સૌ જાણીએ છીએ કે મોત ગમે ત્યારે આવીને માણુસને ઝડપી જાય છે એટલે સૌ કોઇ પોતાને મરેલાંમાંના જ ગણે તો મરણુને માટેની કેવી સરસ તઇયારી થાય?

બીજું વાકય એ હતું કે, સૌથી સારો માણુસ કોણુ ને સૌથી ખરાબ કોણુ? એ ઉપર મહાત્મા ગાંધીજીએ કહ્યું : જે માણુસ લાંબુ જીવીને સારાં કામો કરે છે તેને પેગંબર સાહેબે સારામાં સારો કહ્યો છે અને જે ખરાબ કામો કરે છે તેને સૌથી ખરાબ કહ્યો છે. માણુસની પરીક્ષા તે શું બોલે છે તે પરથી નહીં, પણ તે શું કરે છે તે પરથી ને, તેનાં કામો પરથી થાય છે.

(આ પ્રસંગ તા. ૧૪-૨-૧૯૫૭નો છે.)

—"લહરિ"

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—સાઉથ કોસ્ટમાં પાયોનીર હીંદુઓએ ૧૮૬૯માં બાંધવા માંડેલું ને ૧૯૦૩માં પુરૂ થયેલું શ્રી અમલવનર અલાયન હીંદુ ટેમ્પલ નાટાલમાં પહેલેવહેલું જ દેવળ બંધાયેલું ન જમીનનો વિસ્તાર ૧૯૩૯–૪૫ની લડાઈ પછી રેલવેના વિકાસ માટે ખરીદાયેલો જેથી હમણા ત્યાં થતુ પુરાણમાં તે મંદીર દટાઇ ગયું છે.

—બોફર્ટ વેસ્ટમાં કાફ એગ્રીકલ્ચરલ યુનીયનની ૪-૬-૫૮ના દિને મળેલી વાર્ષીક કોન્ફરન્સમાં સરકારને સુચના કરતો એક ઠરાવ થયો હતો કે દારૂના કાયદામાં સુધારો કરી આફ્રિકનોને હળવો વાઇન તથા બીર મળી શકે એમ કરવું જોઇએ.

—ડરબનના માજી મેયર મી. પર્સી ઓસબોર્ન ગત માર્ચમાં લંડનની એક હોસ્પીટલમાં ઓપરેશન કરાવવા એરથી ગયેલા તેઓ પાંચમી જુને અરૂન્ડેલ કાસ્ટલમાં સુખરૂપે પાછા આવી પહોંચ્યા છે.

—ટ્રાંસવાલ પ્રાંતિક ધારાસભાના યુ.પી. જોહાનીસબર્ગના સભ્ય મી. સી. જે. એચ. પેટમેર જુનની ૨૮મીએ પ્રોવિન્શીયલ કાઉન્સીલમાં પ્રાંતિક લોટરીના સ્થાપન માટેની દરખાસ્ત લાવવાના છે.

—પીટરમેરીટઝબર્ગમાં નાતાલની પ્રાંતીક કાઉન્સીલરોએ ૧૨ વિરૂદ્ધ ચાર મતે ૬ જુને સરકારે નાતાલની ધારાસભાને પ્રાંતિક આરોગ્ય ખાતાને સારી જેવી રકમ મળે એ માટે પોતાની સ્વીપસ્ટેક અને લોટરી ચલાવવાની સત્તા આપવાનું સરકારને કહેવાનો ઠરાવ પસાર કર્યો છે.

—ટ્રાંસવાલના એડમીનીસ્ટ્રેટર ડા. ડબલ્યુ. નીકલે પ્રીટોરીયામાં પમી જુને કહ્યુ છે કે તેમની ઓદ્ધાની મુદત આવતા ઓક્ટોબરમાં પુરી થાય છે તે પછી તેઓ એ પદ પર રહી શકશે નહિ.

—નાતાલના નિવૃત્ત એડમીનીસ્ટ્રેટર મી ડી. જી ફેરસાઇન દક્ષિણ આફ્રીકાની એલ્યુમીનીયમ કંપની પ્રોપ્રાયટરી લીમીટેડના ડીરેકટરોની બોર્ડમાં જોડાયા છે આ કંપનીની હેડ ઓફીસ અને ફેકટરી પીટર મેરીટઝબર્ગમાં છે અને બ્રાંચો ડરબન, જોબર્ગ, કેપટાઉન, અને સોલ્સબરીમાં છે.

—નાતાલ ગેરાઓના સમાજ માટે ડરબન બીચ ફ્રંટપર એક લાખ ત્રીસ હજાર પાઉન્ડના ખર્ચે પુર્ણ થયેલા પાંચ મજલાની ભવ્ય હિમાલય હોટેલ જુનની ૭ તારીખથી શરૂ થઇ છે -મગ્ર નાતાલ પ્રાંતમ પ્રવાસીઓની સખળી જરૂરીયાત પુરી પાડે એવી એ એકજ છે.

—નાતાલના શિક્ષકોના પગાર અંગે પ્રાંતિક કાઉન્સીલ સાથે ચાલતી વાટાઘાટ અંગે મેરીટઝબર્ગના દૈનિક "નાટાલ વીટનેસ" એની ૨૯ તથા જુનની ૨ જીએ લખેલા લેખોથી પ્રાંતીક કાઉન્સીલે તેને મળતા હેવાલો પર ૩જી જુનથી પ્રતિબંધ મુકયો છે નાટાલના છાપાઓ ઉપર ૨૫ વર્ષ દરમીયાન આ પહેલીજ વાર અટકાયત મુકાઇ છે.

—દક્ષિણ આફ્રિકાની સૌથી વયોવૃદ્ધ ગણાતી સાંપ્રત લેખીકા ઉવોન્ગો નિવાસી શ્રીમતી ઈડા ગીની કાર્ટરાઇટ જુનની ૭ તારીખે ૯૨મી વર્ષગાંઠ ઉજવી છે તેણી હમણા નેના દાદા ડૉ. ગેબ્સન એયરર્ટન જે સાઉથ આફ્રિકાના તબીબીઓના પાયોનીર ગણાય છે તેનું જીવનચરિત્ર લખે છે છેલ્લાં તેત્રીસ વર્ષથી એ લખવા માંડેલું છે આ વર્ષમા તે પુરૂં થશે.

—પ્રીટોરીયાથી છઠ્ઠી જુને બે વધારાના ગવર્નમેન્ટ ગેઝેટમાં એક ડરબન માટે અને બીજુ પ્રિટોરીયા માટે ૩૩૫ એરીયાના વિભાગો જાહેર થયા છે. ડરબન માટેના ૩૦ પૃષ્ઠમાં ૧૨ વિભાગોનું લીસ્ટ એ તારીખથી હીંદી તથા ગોરાઓના ઓકયુપેશન અને ઓનરશીપ માટે તથા તેમાં એક કલર્ડના ઓનરશીપ માટે જાહેર થયા છે.

—દક્ષિણ આફ્રીકાની જર્નાલીસ્ટ સોસાયટીની ડરબનની શાખાએ સર્વાનુ મતે ઠરાવ કરી નાટાલની પ્રાંતીક કાઉન્સીલના એકટીંગ પ્રમુખ મી. લેસ્ટર ૪. હોલ ઉપર એક પત્ર લખી પ્રાંતીક કાઉન્સીલ અને એ ખાતાના વડાઓની મુલાકાત પર "નાટાલ વીટનેસ" ઉપર અટકાયત મુકી તે માટે વિરોધ દર્શાવ્યો છે.

—જર્મીસ્ટનના ૪૨ વર્ષની વયના ડોન શેફર્ડ ડરબનથી જોબર્ગની ૪૦૦ માઇલની દોડની મજલ બીજીવાર ૮મી જુને આઠ દીવસ, ૪ કલાકને ૫૦ મીનીટમાં પુરી કરી છે ગયે વર્ષે તેણે જોબર્ગથી ડરબન સાત દિવસને ૨૧ કલાકમાં પુરી કરેલી. આ વર્ષે ડરબનથી મેરીટઝબર્ગ ૫૪ માઇલની કોમરેડ મારાથનમાં તે ૩૧ મો આવ્યા પછી જોબર્ગ સુધી પહોંચ્યો હતો.

—દક્ષિણ આફ્રીકાના નેવલ ચીફ ઓફ સ્ટાફ રીયર એડમીરલ એચ. એચ બીયરમેને જણાવ્યુ છે કે દક્ષિણ આફ્રીકાની ફરતા દરિયાના રક્ષણ અંગની ખાનગી મસલત કરવા કેપ ટાઉનમાં દક્ષિણ આફ્રીકા, યુનાઇટેડ કીંગડમ, ફ્રાન્સ, પોર્ટુગલ અને બેલજીયમ એ પાંચ દેશોની મસલત સમીતી ૩જી જુને મળી હતી.

—બ્લોમફન્ટીનનું નવું એરોડ્રોમ જનરલ જે. બી. એચ. હરટઝોગ એરપોર્ટ આવતા મહિનાથી સા. આ. એરવેઇસ માટે વપરાવા માંડશે.

—જોહાનીસબર્ગમાં માર્કીટ સ્ટ્રીટપર પહેલી હોલસેલ ગ્રોસરીની દુકાન ખોલનાર પૈકીના એક મી. હાજી ઇસ્માઇલ મુસા કુવાડીયાનું ૬૩ વર્ષની ઉમરે ૩જી જૂને જોબર્ગમાં અવસાન થયું છે.

—યુનાઇટેડ પાર્ટીના નેતા સર ડીવીલીયર્સ ગ્રાફ અને એ પાર્ટીના રેન્ડના પ્રમુખ મી. એસ. જે. મરેઇસ સ્ટેઇન અનુક્રમે રોન્ડેબોશ અને યોવીલના પાર્લામેન્ટના સભ્ય તરીકેની બેઠક માટે ૩જી જુને બીન હરિફ ચુંટાયા છે.

વિદેશના સમાચાર

—ઘાનાના વડા પ્રધાન ડૉ. કવામી ન્ક્રુમાહે ખારટુમથી પાંચમી જુને લીબીયા જતાં આગલી રાતે છાપાના પ્રતિનિધિને કહ્યું હતું કે બ્રીટીશ કોમનવેલ્થમાંથી હું ગમે ત્યારે કશી પણ રોકટોક વિના નીકળી જઇ શકું છું. એમાં કોઇ પણ પ્રકારનું બંધન નથી.

—લંડનની નજીક સ્ટાનસ્ટેડ એબોટ ગામનો એક ૯૨ વર્ષનો અપરિણીત પુરૂષ પોતાના બાગના શેડમાં રોજ ચુપકીદીથી ભરાતો તે આડોસી પાડોસી જોઇને વિચારમાં પડતાં હમણા તેત્રીસ વરસ પછી તેણે ભેદ ખોલ્યો કે એમાં માઇ કફનનું બોકસ છે જેમાં હું ઉંઘ લઇને પ્રેકટીસ કરૂં છું ને રોજ સાફ સુફ કરી પોલીશ કરવાનું ચુકતો નથી.

—નોર્થ કેરોલીનાના ફેયટવીલ ગામની ૪૯ વર્ષની એક દાદીમા મીસીસ જે. સી. મેકાલેએ ૨૮ કલાક ૪૪ મીનીટ સુધી રેડીયો પ્રોગ્રામમાં સતત વાર્તાલાપ કરીને જગતનો રેકોર્ડ તોડયો છે ને પાંચ સો પાઉંડ ઇનામ જીતી ગઇ છે. આગલો રેકોર્ડ ૨૭ કલાક ૩૦ મીનીટનો હતો.

—ઇજીપ્તમાં રહેતા ૬૦ હજાર ગ્રીકોના આમંત્રણથી સાઇપ્રસના આર્ચબીશપ મકારીયોસ કેરો ગયેલા જ્યાં બીજી જુને કર્નલ નાસરની મુલાકાત પણ લીધી છે.

—જનરલ ડીગોલે દોઢ લાખ માણસોના ટોળા સમક્ષ જુનની ૪ તારીખે કરેલ અલજીરનાં ભાષણમાં કહ્યુ હતુ કે ભાવિષ્યમાં અલજીરીયાના લોકો ફરજ અને હકમાં ફ્રેન્ચના જેવા જ ગણાશે. ત્રણ મહિનામાં ફરીથી ચુંટણી થશે જેમાં એક કરોડ અલજીરીયનો બીજા ફ્રેન્ચોની સમાનતામાજ મત આપી શકશે. વધુમાં તેમણે કહ્યું હતું કે જે દરવાજા અનેકને માટે બંધ હતા તે આપણે ખુલ્લા મુકવા જોઇએ.

—લંડનના ડોકયર્ડ ૨૦,૦૦૦ કામદારોએ પાડેલી હડતાળને લીધે ૮ જુને ૧૨૦ સ્ટીમરો બેકાર પડી રહી હતી.

—જાપાનનો ૭૩ વર્ષની વયનો માશાહીશા માત્સુબારા નામનો એક બહેરો ને મુંગો ૧૦ ભાષા પર વર્ચસ્વ ધરાવે છે. હમણાં ગ્રીક નેશનલ સ્કોલરશીપ ફાઉંડેશને તેને માસિક ૨૫ પાઉંડ આપી ગ્રીક ભાષા અને પ્રાચીન ઇતિહાસનો અભ્યાસ કરવા ગ્રીસ બોલાવ્યો છે.

—બ્રીટનમાં પાંચ લાખ બેકારો હોવાનું ૩જી જુને ટોરકેઇમાં મળેલી નેશનલ યુનીયન ઓફ જનરલ એન્ડ મ્યુનીસીપલ વર્કસની વાર્ષીક સભામાં તેના ઉપ-પ્રમુખ સર થોમસ વીલીયમ્સને કહ્યું હતું. એક કામ માટે બે બેકારો હાજર હોવાનું પણ તેમણે જણાવ્યું છે.

—ઓસ્ટ્રેલીયાની ગયા વર્ષ માટેની સત્તાવાર થયેલી જન્મ તવારીખ મુજબ ૧૧ પુરૂષો ૭૫ વર્ષની ઉમર પછી અને ૧૫ પુરૂષો ૭૦ વર્ષની ઉમર પછી પિતા થયા હતા. એક સ્ત્રીને ૨૦ વર્ષની ઉમરે છઠ્ઠું બાળક થયું હતું. વીશ વર્ષની અંદરની માતાઓમાં પાંચમા ભાગની અપરિણીત હતી. અને ગેરકાયદેનું જન્મ પ્રમાણ ૪.૨૩ ટકા હતું જે છેલ્લા દાયકામાં સૌથી વધારે છે.

—બ્રીટીશ વડા પ્રધાન મી. હેરલ્ડ મેકમીલન ઇન્ડિયાના *U.S.A.*ની ડીપાઉ યુનીવર્સીટી તરફથી અપાનારી માનદ ડીગ્રીના સમારંભમાં હાજરી આપવા એરથી ૫ જુને એટલાંટીક સાગરને ઓળંગી ગયા છે ત્યાંથી જગતની સાંપ્રત સ્થિતિ પર વાતચીત કરવા માટે અમેરીકાના પ્રમુખ આઇઝનહોવરને પણ મળવા જશે.

એક કલીપરમાં ત્રણ (સાઇઝ ૦૦૦૦ સાઇઝ) એ સાથે એક કટીંગ કોમ આપવામાં આવશે. તેને લીધે તમે ત્રણ જુદી જુદી સાઇઝ કરી શકશો. આનો પોસ્ટેજ સાથે ભાવ ૧૭/૯. મંગાવો.

MAARMANS PTY LTD.
Box 26, Phone 128.
Brits Transvaal.

જોઇએ - છીએ

એક ઉસ્તાદ, કે જે અરબી, ઉર્દુ શિક્ષણ આપવા ઉપરાંત, ઈમામત કરી શકે એની જરૂરત છે.

લખો :

The Potgietersrust Muslim Jamaat
P.O. Box 94
Potgietersrust,
N. Transvaal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

હિંદના સમાચારો

ખાન અબ્દુલ ગફારખાન અને પાકીસ્તાન

ખાન અબ્દુલ ગફારખાને કરાંચીમાં બીજી જુને કરેલા એક પ્રવચનમાં જાહેર કર્યું હતું કે કાશ્મીર પર તાયફાવાળાઓનું આક્રમણ થયું એ પહેલાં મેં ક્વાલીખાન દ્વારા પાકીસ્તાન સરકારને કહેણ મોકલ્યું હતું કે, હું શેખ અબ્દુલાને મળવા તથા તેમને પાકીસ્તાન સાથે કાશ્મીરનું જોડાણ સાધવાનું સમજાવવા માટે તઇયાર હતો.

પરંતુ મેં કવાલીખાનને સાથોસાથ કહ્યું હતું કે હું આ કાર્ય હાથ ધરૂં તે પહેલાં પાકીસ્તાનમાં રહેતા તમામ પઠાણ, પંજાબી, સીંધી, બલુચી તથા બંગાળી લોકોને રાજ્યમાં / સમાન અધીકારો રહેશે એવી ખાતરી મેળવવા ઇચ્છતો હતો.

બાદશાહ ખાને એક સભાને સંબોધતાં કહ્યું કે, મને આવી કોઇ ખાતરી ન મળી...એટલે હું કાંઇ ન કરી શક્યો. આ પછી પણ એક વાર હું જેલમાં હતો ત્યારે પંજાબના મુખ્ય પ્રધાન મામદોતના નવાબે મને શેખ અબદુલ્લાને મળવા માટે જણાવ્યું હતું. પણ શાસક પક્ષને કાશ્મીર પ્રશ્નના ઉકેલમાં રસ ન હતો. તેઓ તો લોકો પર પોતાનું શાસન કાયમ માટે ઠોકી બેસાડી શકાય એ રીતેજ આ પ્રશ્નને હલ કરવા માગતા હતા.

તેમણે ફરીયાદ કરી હતી કે પાકીસ્તાનમાં પઠાણો તરફ સમાન વર્તાવ રખાતો નથી. તેમણે પશ્ચીમ પાકીસ્તાનને ચાર સ્વાયત્ત અને સાંસ્કૃતીક એકમોમાં પુનઃવીભાજીત કરવાની માગણી કરી હતી.

ખાન અબ્દુલ સમદખાને પણ આ પ્રસંગે પ્રવચન કરતાં કહ્યું હતું કે, પઠાણો તરફ ગેરવર્તાવ રખાય છે– એટલું જ નહીં પણ મુંબઇ તથા કલકત્તાથી નીર્વાસીત તરીકે અત્રે આવેલા ચાર લાખ પઠાણોને નીર્વાસીતો લેખવામાં આવ્યા નથી તેમ જ નીર્વાસીતો જેવી સગવડતાઓ અપાઇ નથી.

કરકસરના પરિણામે

નવી દિલ્હીમાં વડા પ્રધાન શ્રી. નહેરૂએ લોકસભામાં જાહેર કર્યું હતું કે સરકારે શરૂ કરેલી કરકસરની ઝુંબેશને લીધે ૧૯૫૭–૫૮ના નાણાંકીય વરસ દરમીયાન ભારત સરકાર ૨૪ કરોડ અને ૭ લાખ રૂપીયા બચાવી શકી છે.

કરકસર ઝુંબેશ હેઠળ અમુક કાર્યો પુરેપુરાં કે અમુક અંશે મુલતવી રાખવામાં આવ્યાં હતાં, તો કેટલાંક સાવ પડતાં મૂકવામાં આવ્યાં હતાં; જ્યારે કેટલાંક કાર્યોની ક્ષેત્રમર્યાદા ઓછી કરી નાખવામાં આવી હતી. વળી નોકરીની કેટલીક જગ્યાઓ નાબુદ કરવામાં આવી હતી અને કેટલીક ખાલી રાખવામાં આવી હતી.

શ્રી ગગનવિહારી મહેતા

અમેરીકામાં લાગલાગટ પાંચ વર્ષથી ભારતના એલચી તરીકેની યશસ્વી કામગીરી બજાવ્યા પછી શ્રી. ગગનવિહારી લ. મહેતા નિવૃત્ત થઇને સ્વદેશ ગયા છે.

તેમણે કહ્યું હતું: "હું મારે ઘેર જઈ રહ્યો છું તેનો આનંદ અનુભવું છું. હવે હું એક ખાનગી નાગરિક તરીકેનું જીવન જીવી શકીશ."

અમેરીકા સાથેના ભારતના સંબંધો ઘણા જ મૈત્રીભર્યા હોવાનું જણાવીને શ્રી ગગનવિહારીએ કહ્યું હતું: "હું અહીં એલચીપદે હતો તે દરમીયાન અમેરીકન પ્રજાનો ભારત વિષેનો રસ વધતો રહ્યો હતો."

સ્ત્રીઓનો આપઘાત

મુંબઇ રાજ્યમાં ૧૯૫૩થી છેલ્લા પાંચ વર્ષમાં એક યા બીજા કારણોસર સ્ત્રીઓના આપઘાતના ૬૩૦૫ બનાવો બન્યા હતા એમ મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ચવ્હાણે વિધાનસભામાં જણાવ્યું હતું. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે ૧૯૫૩માં ૧૦૫૮ સ્ત્રીઓએ આપઘાત કર્યા હતા, જ્યારે આ સંખ્યા ૧૯૫૭માં ૧૪૬૦ની મર્યા પામી હતી. આ પાંચ-વર્ષમાં પ્રતિ વર્ષે દશ લાખ સ્ત્રીઓના આપઘાતની સંખ્યા આ મુજબ હતી: સૌરાષ્ટ્રમાં ૯.૭, કચ્છમાં ૪.૪, મરાઠાવાડામાં ૪.૭, વિદર્ભમાં ૭૨, ગુજરાતમાં ૪.૮, મહારાષ્ટ્રમાં ૪ અને બૃહદ મુંબઇમાં ૪.૯. અંતમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ આપઘાતો માટેના કારણોમાં ગૃહક્લેશ, જુના દર્દો, પ્રેમ પ્રકરણો, માનસીક અસ્થિરતા, વંધ્યત્વ, દારિદ્ર્ય, પરીક્ષામાં નિષ્ફળતા અને ગેરવર્તાવ વગેરે હતા.

ભારતના વાંદરા

વેપાર અને ઉદ્યોગખાતાના રાજ્ય પ્રધાન શ્રી એન. કાનન્ગોએ લોકસભામાં જણાવ્યું હતું કે ૫૭ના એપ્રીલથી ઓકટોબરના પ્રથમ સાત મહીના દરમ્યાન ભારત વાંદરાઓની નીકાસ દ્વારા રૂા. ૮૬ લાખ જેટલું વિદેશી હુંડીયામણ કમાયું હતું. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે આ સમય દરમીયાન અમેરીકા, બ્રીટન, પશ્ચીમ જર્મની અને ડેન્માર્ક જેવા દેશોમાં વૈજ્ઞાનીક સંશોધન માટે ૧,૨૮,૨૬૧ વાંદરાઓની નિકાસ કરવામાં આવી હતી.

વડોદરા યુનીવરસીટી

વડોદરાની સયાજીરાવ યુનીવરસીટીનાં વાઇસ ચાન્સેલર શ્રીમતી હંસાબેન મહેતા હોદ્દા પરથી નિવૃત્ત થતાં, તેમને સ્થાને ડો. જ્યોતીન્દ્ર મહેતા ચુંટાયા હતા. બીજા બે ઉમેદવારો ડો ચતુરભાઇ પટેલ તથા પ્રો મેનને પોતાની ઉમેદવારી પાછી ખેંચી લીધી હતી.

ડો. જ્યોતીન્દ્ર મહેતા પહેલાં વડોદરા રાજ્યના શિક્ષણ ખાતાના વડા હતા તેમને સહુએ અભિનંદન આપ્યાં હતાં.

કલકત્તા–મદ્રાસ બંદરો

કલકત્તા અને મદ્રાસ બંદરોના વિકાસ માટે વિશ્વબેંકે કુલ ચાર કરોડ ત્રીસ લાખ ડોલરની (આશરે રૂપીયા વીસ કરોડની) લોન મંજુર કરી છે. યુનો માહિતી કચેરી તરફથી બહાર પાડવામાં આવેલી એક અખબારી યાદીમાં જણાવાયું છે કે બે કરોડ ૯૦ લાખ ડોલરની લોન કલકત્તા માટે અને ૧ કરોડ ૪૦ લાખ ડોલરની મદ્રાસ માટે અપાઇ છે. બંને લોનોની મુદત વીસ વર્ષની અને ૫॥ ટકાના વ્યાજવાળી હશે.

શ્રી મોરારજી દેસાઇ

ભારતના નાણા પ્રધાન શ્રી મોરારજી દેસાઇ ટુંક સમયમાં યુરોપ અને અમેરીકાને પ્રવાસે જનાર છે. ચોક્કસ કાર્યક્રમ નક્કી થયો નથી, પરંતુ તે સંસદની બેઠક પુરી થયા પછી નક્કી થશે. વિદેશ જવા માટે બળિયા અને કોલેરાની રસી લેવી પડે છે, પરંતુ શ્રી મોરારજીભાઇ પોતે એના વિરોધી હોવાથી ભારત સરકારે એમને એ અંગેના ધારા ધોરણોમાંથી મુક્તિ આપી હોવાનું જાણવા મળે છે. આવી મુક્તિ અગાઉ એમ કહેવાય છે કે માત્ર મહાત્મા ગાંધીજીને અપાઇ હતી, ત્યાર પછી એવી મુક્તિ મેળવનાર શ્રી મોરારજીભાઇનો ક્રમ બીજો આવે છે.

શેખ અબદુલ્લાની ગીરફતારી

શેખ અબદુલ્લા પર ૩૦મી એપ્રીલે ધરપકડનું વોરન્ટ શ્રીનગરના પોલીસ સુપરિન્ટેન્ડન્ટ શ્રી ગુલામ રસુલે બજાવ્યું હતું. તેમને મોટરમાં કુડની પેટા જેલમાં લઇ જવામાં આવ્યા હતા. અગાઉ પણ ઓગસ્ટ ૧૯૫૩માં ગિરફતાર કરીને તેમના નિવાસસ્થાનમાં નજરકેદ રાખવામાં આવ્યા હતા. અને પછી ત્યાંથી ખસેડીને કુડ ખાતે રાખવામાં આવ્યા હતા. તે વખતે તેઓ કાશ્મીરના વડા પ્રધાન હતા અને પોતાના એ હોદ્દાની રૂએ તેમણે વિદેશી સત્તાઓ સાથે કાશ્મીરનું ભાવિ ભયમાં મુકાઇ જાય એવી વાટાઘાટ અને મંત્રણાઓ શરૂ કરી હોવાનું કહેવાય છે અને તે પરિસ્થિતિમાં સદરે રિયાસતે તેમને નજરકેદ કરવાનો હુકમ કર્યો હતો. શેખ અબદુલ્લાને તે પછી ચાર વર્ષ કરતાં યે વધુ સમય સુધી અટકાયતમાં રાખવામા આવ્યા હતા. તેમને કુડની પેટા જેલમાંથી ચાલુ વર્ષના જાન્યુઆરીની તા ૮મીએ મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા એમની સાથે એમના બે સાથીઓ ખ્વાજા અલીશાહ અને અને સુફી મહમ્મદ અકબરને પણ તે જ વેળા મુક્ત કરવામાં આવ્યા હતા.

એક જ રસોડે જમતું આખું ગામ!

સીમલા પાસેના ભારમાવ ગામના ૫૫ કુટુંબોએ સમુહ જીવનનો પ્રારંભ કર્યો છે ને ગામની તમામ જમીન સંયુક્ત કબજા હેઠળ મુકવામાં આવી છે ને આખું ગામ એક જ રસોડે જમે છે. કરમચંદ નામના જુવાન શિક્ષિત ખેડુને આ બધાં કુટુંબોને એક છત્ર હેઠળ આણ્યાં છે. આ ગામ સફરજન માટે જાણીતું છે.

ફિન્લેન્ડમાં ત્રિયારાજ

યુરોપના સ્કેન્ડીનેવિયા નામથી ઓળખાતા રાષ્ટ્રસમૂહમાં એક રાષ્ટ્ર છે ફીન્લેન્ડ. ડીસેમ્બરના છેલ્લા અઠવાડીયાથી એની જે રાત શરૂ થાય છે તે છેક ફેબ્રુઆરીના મધ્ય સુધી ચાલે છે. આ બે મહિનામાં ત્યાં સુર્ય કદી ઉગતો નથી.

ફીન્લેન્ડની સ્ત્રીઓએ પુરૂષોનો ઠીક ઠીક કામનો બોજ જાતે વહી લીધો છે. ફીન્લેન્ડની ધરતી પર વારંવાર યુદ્ધ ખેલાતાં રહ્યાં છે. એટલે પુરૂષોને વારેવારે પોતાનાં ઘરબારને કામકાજ છોડી રણમેદાનમાં જવું પડયું છે. એટલે સ્ત્રીઓને માથે જ એમનું કામ આવી પડયું હતું. પરિણામે આજે ત્યાં જે દાંતના ડાકટરો છે તેમાં ૭૭ ટકા સ્ત્રીઓ છે, દવાશાસ્ત્રીઓમાં પણ ૮૫ ટકા જેટલી સ્ત્રીઓ છે. પુરૂષોની હજામત કરવાનું કામ પણ સ્ત્રીઓ કરે છે અને ટ્રામ અને બસમાં કન્ડકટરનું કામ પણ તેઓ સંભાળે છે.

પાંચ પુસ્તકોનો સેટ

બાળક માટે એક પુસ્તક, એક નોવેલ અને બીજાં પણ વાંચવા લાયક ઉત્તમ પુસ્તકો. ફક્ત શી. ૬–૦.

'Indian Opinion'
Private Bag,
Durban. Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટર્શાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબાધ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૩ રતલ, લસણ શી. ૨-૦ રતલ.

પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બારકીટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કવેર બારકીટ શી. ૧૧-૬ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડ્રેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડ્રેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

'કાશ્મીર પ્રિન્સેસ'

કાવતરાની રોમાંચક કથા

લેખક: શ્રી. અનંત શ્રીધર કર્ણીક

(ગતાંકથી ચાલુ)

તા. ૧૧મી એપ્રીલ ૧૯૫૫ના બપોર પછીના એ કારમાં સમયે હોંગકોંગના વિમાની મથકના રેસ્ટોરાંમાં ભીડ નહોતી, કેમ કે એ વખતે અગિયાર પ્રવાસીઓ સાથે માત્ર 'કાશમીર પ્રીન્સેસ'જ વિમાની મથકે થી ઉપડવાનું હતું. એના મોટા ભાગ ના પ્રવાસીઓએ એમનું ભોજન પુરૂં કર્યું હતું અને અહીંતહીં નાના જુથ માં ઉભા રહીને ચીની ભાષામાં વાતો કરી રહ્યા હતા. આમાંના કેટલાક રાજપુરૂષો હતા અને એમની પાસે મહત્ત્વની લાગતી બ્રિફકેસ હતી. તેઓ બાન્ડુંગ પરિષદમાં જઇ રહ્યા હતા કે જ્યાં એમનો દેશ મુત્સદ્દીઓની આંતરરાષ્ટ્રીય પરિષદમાં પ્રથમ વાર સામેલ થવાનો હતો, પણ આ બધા માંથી કોઇ ચાઉ-એન-લાઇ જેવા ઠીંગણા અને સુંદર દેખાવના નહોતા. ચાઉ-એન-લાઇ મુળ તો આ પ્રવાસીઓ સાથે જ આ વિમાનમાં જવાના હતા. એર ઇન્ડિયા ઇન્ટરનેશનલના મેજ પાસે આ વિશે માત્ર થોડીજ માહિતી ની એ મતલબની આપ-લે થઇ કે પહેલાં ચીનના વડા પ્રધાન આ વિમાન માં જ એક પ્રવાસી તરીકે જોડાવાના હતા, પણ હવે તેઓ એમાં આવવાના નથી. આંતરરાષ્ટ્રીય વિમાનોના કર્મચારીઓને બોલવામાં સંયમ રાખવાની બરાબર તાલીમ આપવામાં આવે છે અને કેપ્ટન જયારે આ પ્રશ્નની વધુ ચર્ચા થાય એવું પ્રોત્સાહન આપ્યું નહિ. એમનું કામ જે લોકો વિમાન માં આવે એમને ઝડપથી, સલામતી થી અને નિશ્ચિંતપણે જાકાર્તા લઇ જવાનું હતું. દરમીયાનમાં અમે જે ભોજન લીધું એ સરસ હતું. વાયુશાસ્ત્રીઓએ ચોખ્ખા હવામાનની ખાત્રી આપી હતી. કસાયેલા મિત્રો અને સહ-કાર્યકરો સાથે હોવું એ કેટલું સારૂં છે! ઇશ્વર ખરેખર સ્વર્ગમાં હતા અને વિશ્વમાં બધું બરાબર હતું. પણ એવું હતું ખરૂં?

એ કોણ ઘુસી આવ્યો?

અમારા ખાનગી વાર્તાલાપમાં એકદમ વિક્ષેપ પડયો. એક યુવાન જે એનાં કપડાં અને ઉચ્ચારો પરથી અમેરીકન જેવો લાગતો હતો એ કેપ્ટન જયારના મેજ પાસે આવ્યો હતો અને ખુરશી ખેંચીને વિના આમંત્રણે વાતચીત કરવા માટે બેસી ગયો. આવું કવચિત જ બને છે. વિમાની મથકમાં આંટા મારનારાઓ ઘણી વાર વિમાનીઓ સાથે ઓળખાણ કરવા પ્રયત્ન કરે છે. પણ આ યુવાનની વર્તણુકમાં એવું કંઇક અણગમતું હતું કે એ 'તમને વાંધો નથી ને?—એવું' પણ કહ્યા વિના આ રીતે વિક્ષેપ કરનાર પ્રત્યે નારાજી દર્શાવતા ત્યાં હતા એ બધાએ પોતાની ભ્રમરો ચડાવી.

મેજ પર બીજા સાથે બેઠેલા કેપ્ટન જયારને પણ એને ચાલ્યા જવાનું કહેવાની ઇચ્છા થઇ પણ જયાર વિનયશીલ હોવાથી એમણે પોતાના અણગમાને દબાવી દીધો અને વિક્ષેપ કરનાર તરફ જરા હસીને જોયું કે જેથી કરીને કશી ધાંધલ વિના તેઓ તરત ત્યાંથી રવાના થાય.

એ શું જાણી લેવા માગે છે?

પણ આ માણસ આવી રીતે બીજાને કંટાળો આપીને હેરાન કરનાર કોઇ સામાન્ય માણસ નહોતો. એણે જયારે પ્રશ્નો પુછવાની શરૂઆત કરી ત્યારે જણાયું કે એના આ ગાંડપણની પાછળ ચોકકસ પદ્ધતિ અને હેતુ હતાં.

પ્રથમ તો એણે એ જાણવા માગ્યું કે એ ચાર્ટર ઉડ્ડયનમાં કોને અમે લઇ જવાના છીએ. કેપ્ટને એને કહ્યું કે મેં હજુ પ્રવાસીઓની નામાવલિ જોઇ નથી. અલબત્ત એ સાચું જ હતું.

એમનો બીજો પ્રશ્ન આ હતો: "શું એ સાચું છે કે તમે ચીની પ્રતિનિધિ મંડળને લઇને વિમાનમાં બાંડુંગ જઇ રહ્યા છો!" જવાબમાં કેપ્ટને કહ્યું: "એ બધા પ્રતિનિધિઓ જ છે કે કેમ, તે મને ખબર નથી, પણ ઉતારૂઓમાંના કેટલાક ચીનાઓ હોય એમ લાગે છે" એમ કહ્યું પછી કેપ્ટન જાણીબુઝીને આડા ફરી ગયા અને પોતાની તાસકમાં જે કટલેટ હતી તેના પર તૂટી પડયા એમણે એવી ધારણા રાખી હશે કે જે અમેરિકને હજી સુધી પોતાની જાતની ઓળખ આપવાની પણ તસ્દી નથી લીધી તે, કેપ્ટનના આ વર્તન પરથી સમજી જશે અને ચાલતી પકડશે, પણ એ તો ખુબ જ જાડી ચામડીનો અથવા બેહદ ચીવટવાળો નીકળ્યો એ હવે વિમાની દીક્ષિત તરફ વળ્યો. દીક્ષિત જયારની ડાબી બાજુએ અને પાઠક જયારની જમણી બાજુએ બેઠા હતા.

અમેરીકન ચેષ્ટા

અમેરિકને પ્રશ્ન કર્યો: "આ ચિંકસ બહુ ગુપ્તતા પ્રેમી નથી લાગતા? એ લોકો તમને કંઇ જ કહેતા નથી? ખરી વાત!"

દીક્ષિતને ચીનાઓનો "ચિંકસ" તરીકે નિર્દેશ કરવામાં આવ્યો તે ગમ્યું નહી. એણે ફકત એટલો જ જવાબ આપ્યો: "મને ખબર નથી.'

અમેરિકનની બીજી ટીકા અણધારી અને સીધી હતી: "બોલો, હું શરત મારૂં છું, તમે કયારે ઉપડી જવાના છો તેટલી ખબર તો મને છે જ."

પાઠક પેલા અમેરિકનને માથામાં પ્રહાર કરી શકે એમ ન હતું, એટલે એને એટલો જવાબ આપવો પડયો: "એકાદ કલાકમાં."

એ પછી પેલો અમેરિકન જે કંઇ પણ કહે તે સાંભળવાનો વારો નેવીગેટર પાઠકનો આવ્યો. "કાશમીર પ્રિન્સેસ" ના વિમાનીઓમાં કઇ વ્યકિત શું સ્થાન અથવા હોદ્દો ધરાવે છે તેની એ અમેરિકનને ખબર હતી. એણે પુછયું: "તમને જકાર્તા પહોંચતાં કેટલો સમય લાગશે?"

પાઠકે અસ્પષ્ટ જવાબ આપ્યો: "રાત્રે કયારેક પહોંચી જવાશે." પાઠક ના જવાબ પરથી એટલું તો સ્પષ્ટ થતું હતું કે એ પેલા પંચાતિયા અમેરિકનને ઉડ્ડયનના કાર્યક્રમથી વાકેફ કરવા માટે ઉત્સુક ન હતા. પાઠકે જવાબ આપ્યા પછી કેપ્ટન જયાર તરફ જોયું તો જયારે પણ એવી રીતે પોતાની ડોક હલાવી, જેનો અર્થ એવો થાય કે "ઠીક જવાબ આપ્યો."

શિષ્ટાચારનો અભાવ

દરમીયાન એર ઇન્ડીયા ઇન્ટરનેશનલની સ્થાનિક કચેરીનો એક કર્મચારી આવ્યો અને એણે કહ્યું: "પ્રતિનિધિ મંડળના સભ્યોનો માલ સામાન વિમાન મુકાઇ ગયો છે કસ્ટમ ની તપાસ પડતી મુકવામાં આવી છે અને વિમાન ટુંક સમયમાં ઉપડી જશે."

આ વાકય કાને પડતાં જ પેલો અમેરિકન એકદમ સ્ફુર્તિમાં આવી ગયો. એ ખુરસીમાંથી કુદકો મારીને ઉભા થઇ ગયો અને તુરત જ બહાર નીકળી ગયો અને તે પણ કશા શિષ્ટાચાર વિના.

જયારે કોફી પુરી કરી અને બાકી ના વિમાનીઓની પાછળ પાછળ ગયા. દીક્ષિતે ઝડપથી અદ્રશ્ય થઇ જતા અમેરીકનને જોઇને જયારને પુછયું: "કોણ છે આ?"

કેપ્ટને ટુંકો જવાબ આપી દીધો: "કોઇક પંચાતિયો લાગે છે. કદાચ પત્રકાર હશે."

દીક્ષિતે કહ્યું: કોણ જાણે કેમ, પણ "મને એ માણસ ગમ્યો નહી" દીક્ષિતની સાથે સંમત થતાં, જયારે કહ્યું: "મને પણ ગમ્યો નહીં ચાલો, હવે આપણે એર ટ્રાફિક કન્ટ્રોલ પર બ્રીફીંગ માટે જઇએ. મને લાગે છે કે કર્ણીક અને દ' કુન્હાએ વિમાન તપાસી લીધું હશે અને વિમાનમાં બળતણ પણ ભરી લીધું હશે."

ભાંગફોડની ચેતવણી

વિમાનની રાબેતા મુજબની તપાસણી થઇ રહી હતી તે દરમીયાન વિમાની પરિચારિકા તરફથી કોઇક એવો સંદેશો લઇ આવ્યું કે કેબિનમાંથી એની સુટકેસ ગુમ થઇ ગઇ છે અને હોંગકોંગ ઉતરી ગયેલા ઉતારૂઓના સામાનની સાથે કોઇકે એ સુટકેસ ઉતારી દીધી હશે. મારૂં કામ પડતું મુકી શકું એમ નહોતું. એટલે મેં અધિકારીઓ પૈકી એકને મારી સુટકેસ નું ધ્યાન રાખવાની વિનંતિ કરી અને વિમાન તપાસી જવાનું કામ (જેમાં ખલલ પડી હતી) તે મેં આગળ ચલાવ્યું. હું જયારે મારા કામમાં ગુંથાયો હતો તે વેળા હોંગકોંગ ખાતે ના એર ઇન્ડીયાના અધિકારીઓ પૈકી એકે વચ્ચે મને મારા કામમાં ખલેલ પાડીને કહ્યું "કર્ણીક, અહીં આસપાસ અજાણ્યા લોકો ફરે છે તેમના પર નજર રાખજો. તમે જુઓ છોને ચીની સરકારી અધિકારી ઓને આ વિમાનમાં લઇ જવામાં આવે છે અને બનવાજોગ છે કે ભાંગફોડનો બનાવ પણ બને."

બીજી સુટ કેસ ગુમ!

એ સાંભળીને મેં એને કહ્યું: "જો ભાઈ, અહીં અજાણ્યા લોકો હોય તો હું તેનું કેવી રીતે ધ્યાન રાખી શકું! હું, પોતે જ હોંગકોંગમાં અજાણ્યો છું અજાણ્યા લોકોની તપાસ રાખવાનું કામ તો પોલીસ અને સલામતી અધિકારીનું છે." એ પછી અમે વધુ વાત ન કરી. મેં મારૂં કામ પુરૂં કર્યું, ત્યારે દ' કુન્હા કંઇક ગુંચવાયેલા દેખાતા મારી પાસે આવ્યા અને કહ્યું કે પોતે પોતાની સુટ કેસની તપાસ કરવા માટે ટર્મિનલ બીલ્ડીંગ ખાતે જઇ રહ્યા છે. એમની સુટકેસ પણ કોઇકે વિમાનમાંથી કાઢી લીધી હતી. હું એમની સાથે ગયો, કારણ કે મારે પણ એજ બીલ્ડીંગમાં હાથ મ્હોં ધોવા જવું હતું. અમે પ્રવેશ દ્વાર આગળ છુટા પડયા. હું દસેક મિનિટ પછી વિમાન પર આવી ગયો અને જોયું તો તમામ વિમાનીઓ અને ઉતારૂઓ પોતપોતાની બેઠક પર બેસી ગયા હતા. હું તરત જ વિમાનમાં ઘસી ગયો અને બેસી જતાં પહેલાં

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

મેં ખાતરી કરી લીધી કે મારી સુટકેસ તો છે. જેવી ભેદી રીતે એ ગુમ થઇ હતી તેવી જ ભેદી રીતે એ પાછી પણ આવી ગઇ હતી.

પાછલી કેબીનમાંથી પસાર થતાં અગીઆર ઉતારૂઓ તરફ મેં અછડતી નજરે જોયું. પણ મે જોયું કે એમાં ના મોટા ભાગના ચીનાઓ હતા અને થોડાક જ યુરોપીઅનો હતા આગલી કેબીન લગભગ ખાલી હતી. મેં ત્યાં બેસવાનું અને આગલી રાતની ઉંઘ ખેંચી કાઢવાનું નક્કી કર્યું.

વિમાન ઉપડવાના બીંદુ તરફ જવા માટે ધરઘરાટ કરતું આગળ વધ્યું કે લાઉડસ્પીકરમાંથી ગ્લોરિયા બેરીનો મીઠો અવાજ સંભળાયો. આવી જાહેરાત હંમેશાં થતી રહેતી હોય છે અને ઘણીવાર એ કામ કંટાળાજનક હોય છે. પણ એના ઉષ્માભર્યો અવાજમાં જે સામાન્ય વિગતો હતી તેમાં અણધારી ઘટનાનું સૂચન હતું.

એ મંજુલ સ્વર!

એણે કહ્યું: "મંગળ સાંજ" "સવારીઓ અને સહગૃહસ્થો" એ પ્રયોગ એણે ન કર્યો, કારણ કે આખા વિમાનમાં એ એકલી જ મહિલા હતી. એણે ચલાવ્યું: "એર, ઇન્ડીઆ ઇન્ટરનેશનલ "કાશ્મીર પ્રિન્સેસ"માં બેઠેલા આપ સહુનું સ્વાગત કરે છે. સ્થાનીક સમય...થયો છે. અને આપણે જકાર્તા તરફ ઉપડી જવાની તઇયારીમાં છીએ. ઉતારૂઓને કૃપા કરીને પોતાની બેઠક પરના પટા પોતાની આસપાસ બાંધી લેવાની વિનંતી છે. અને જુઓ, ક્યાંય ધૂમ્રપાન તો નથી થતું ને?" મેં યંત્રવત મારો પટો સખત કરી લીધો. જકાર્તામાં કેટલા કલાકમાં અને કેટલી મીનીટમાં પહોંચાશે, કેટલું અંતર છે એ એણે જાહેર કરવા માંડ્યું. એ પછી એણે કહ્યું: આપણે "૧૮૦૦૦ ફુટની ઉંચાઇએ ઉડીશું અને સાંજની ચાહ આપણે ઉડ્ડયન દરમીયાન જ લેશું." એ પછી એ જે બોલી તે પણ રાબેતા મુજબનું જ હતું. પણ આજે બે વર્ષ પછી એ જાહેરાતના મંજુલ સ્વર હજી પણ મારા કાનમાં રણકે છે.

"શ્રી ડીસોઝા અને શ્રી પીમેન્ટા તથા તમારી વિમાની પરિચારિકા કુ. ગ્લોરિયા બેરી તમારી સેવામાં છે. તમારે કંઇ પણ મદદ જોઇતી હોય કે નાસ્તો જોઇતો હોય તો અમને બોલાવવામાં સંકોચ ન રાખશો.

"તમારા લક્ષ્યસ્થાન ભણી તમારો પ્રવાસ આરામ અને આનંદભર્યો નીવડે એમ કેપ્ટન જયાર અને તેમના વિમાનીઓ વતી હું ઇચ્છા વ્યકત કરવાની રજા લઉં છું. તમારો આભાર."

બિચારી ગ્લોરિયા!

આ શબ્દો ઉચ્ચારતી વેળા આનંદ અને મસ્તીખોર ગ્લોરિયાને શું થોડા જ કલાકોમાં પોતાને, ઉતારૂઓને તથા કેપ્ટન જયાર અને વિમાનીઓને ભરખી જનારી કરૂણતાનો સહેજ પણ ખ્યાલ આવ્યો હશે? એને શું ખબર હતી કે એક વખત "કાશ્મીર પ્રિન્સેસ" તરીકે ઓળખાતી ગ્લોરિયાને પોતાને એ જ નામધારી વિમાન સાથે જીવન હોમી દેવું પડશે?

વિમાની પરિચારિકાઓ સામાન્ય રીતે કર્તવ્યનિષ્ઠ અને ખુબ મહેનતુ હોય છે. એ રીતે ૨૩ વર્ષની ગ્લોરિયા બેરીને પણ પોતાનું કામ ગમતું હતું. એના જેટલી વયની યુવતીઓ માટે અજાણ્યાં અને દુર દુર આવેલાં વિદેશી સ્થળોના પ્રવાસનો ઉન્માદ તેને ખુબ જ ગમતો, કારણ કે આમ તો આ સ્થળો નકશાઓ સિવાય અન્યત્ર ક્યાં

'કાશ્મીર પ્રીન્સેસ'ની હોસ્ટેસ

મીસ ગ્લોરિયા બેરી

જોવા મળે એમ હતાં? વિમાનો દ્વારા પ્રવાસ કરતાં વિવિધ દેશોના પ્રવાસીઓ સાથે તે કેવા આનંદથી વાતો કરતી! અને કેવા કેવા એ પ્રવાસીઓ! હીંદીઓ, ઇટાલીઅનો, ચેક, સ્કેન્ડીનેવીઅનો, એમાં પણ મુત્સદ્દીઓ, વિદ્યાર્થીઓ વ્યાપારી ધુરંધરો, સરકારી અધિકારીઓ, ભદ્ર મહિલાઓ, રમતવીરો અને સિનેમાં અભિનેતા અભિનેત્રીઓ! આવી વૈવિધ્યપૂર્ણ વ્યકિતઓ સાથે વાતો કરતાં તેને જ્ઞાન મળતું અને મન પરિપકવ બનતું. જીવનને વ્યાપક રીતે જોવા માટે તેની દષ્ટિ વિશાળ બનતી.

મિનિટના છ માઇલ

ગ્લોરિયાને કોલેજમાં જવાનું સદ્ભાગ્ય તો પ્રાપ્ત ન હોતું થયું, પરંતુ આ અનુભવ તેની એ ભૂખને સંતોષતો હતો. વિશાળ કાય સુંદર કોન્સ્ટેલેશન વિમાનોને તે ચાહતી. અને જ્યારે આ આકાશ યાનો મીનીટની છ માઇલની વેગીલી ગતિએ ગાજતાં અને વાતાવરણને ધ્રુજાવતાં અંતર કાપતાં ત્યારે તેનું યુવાન મન એ ગતિની સાથે એકાકાર બની જતું. એર ઇન્ડીઆ ઇન્ટરનેશનલના અન્ય સર્વ કર્મચારીઓ કરતાં ગ્લોરિયાને આ કોન્સ્ટેલેશન "કાશ્મીર પ્રિન્સેસ" પ્રત્યે વધુ ચાહના હતી. આ ચાહના સાથે એક પ્રસંગ સંકળાયેલો છે અને એ પ્રસંગની જ્યારે જ્યારે યાદ અપાતી ત્યારે ત્યારે ગ્લોરિયાના મુખ પર હાસ્ય મલકી રહેતું. એ હાસ્યમાં ગર્વ અને નમ્રતાનો વિચિત્ર સમન્વય પણ જણાતો.

'રાજકુમારી' ગ્લોરિયા!

એક વર્ષ પહેલાં ૧૯૫૪ના જુલાઇની છઠ્ઠી તારીખે, એર ઇંડીઆ ઇન્ટરનેશનલનું પ્રથમ કોન્સ્ટેલેશન અખતરાના ઉડ્ડયન દરમીયાન સીંગાપુર ખાતે ઉતરવાનું હતું. સ્થાનીક અખબારોએ સમાચાર ચમકાવ્યા:

આજે આવતું ત્રીસ લાખ રૂપીયાની કીંમતનું "કાશ્મીર પ્રીન્સેસ"

અને વિમાની મથક પર જે મોટો માનવસમુદાય એકત્ર થયો તેમાં બહુ જ ઓછા માણસો વિમાનને જોવા આવ્યા હતા. મોટા ભાગના તો કોઇ રાજકુમારીની જ અપેક્ષા રાખતા હતા!

વિમાન ઉતર્યું અને તેમાંથી કુટડી યુવતી ગ્લોરિયા બહાર આવી અને લોકસમુદાયના મોટા ભાગે તેને કાશ્મીરની રાજકુમારી તરીકે વધાવી લીધી. એ જ દિવસે સીંગાપુરનાં સાંજનાં અખબારોએ ગ્લોરિયાની તસવીર છાપી અને તેને "કાશ્મીર પ્રિન્સેસ" એવું હુલામણું નામ આપ્યું.

ગ્લોરિયાનું વ્યકિતત્વ

આ બાબતની જાહેરાત કરતાં સંભવ છે કે ગ્લોરીયાને, વિધાતાએ પોતાને માટે નિર્માણ કરેલી આ અનોખી કારકીર્દી માટે અનેક આનંદમય વિચારો આવતા હશે, કારણ કે પોતે મુંબઇની કેથેડ્રલ અને જોન હાઇ સ્કુલમાં અભ્યાસ કરતી ત્યારે એનો મુખ્ય વિષય સંગીત હતો. ચૌદ વર્ષની કિશોર વયે તે ટ્રીનીટી સંગીત કોલજની પીઆનોની ઉચ્ચ પરીક્ષામાં ઉત્તીર્ણ થઇ હતી. એક સમયે તે વ્યવસાયી સંગીતકાર બનવાની મહત્ત્વાકાંક્ષા સેવતી હતી. એને પીઆનો નિષ્ણાત તરીકે દુનીયાનો પ્રવાસ કરવાની ખ્વાહિશ હતી. ચિત્રકલામાં પણ તેને રસ હતો અને શાળામાં તેના ચિત્રકલા શિક્ષક કહેતા હતા કે 'ગ્લોરીયામાં આ કલાની નૈસર્ગીક શકિત છે, આટલેથી જ વાત અટકતી ન હતી. સામાન્ય રીતે સ્ત્રીઓને હોય છે એવા વિષયો પ્રત્યે પણ તેને અભિરૂચિ હતી. શીવણનો તેને શોખ હતો અને પોતાનાં વસ્ત્રો જાતે જ શીવી લેતી. લાવણ્યવતી ગ્લોરિયા સિને અભિનેત્રી બનવાનાં સ્વપ્નો પણ સેવી શકી હોત. પરંતુ, તેનું ભાવિ કંઇક જુદું જ નિર્માયું હતું. કુટુમ્બનાં મોટેરાંઓની ઇચ્છાઓને અવગણીને તે વિમાની પરિચારિકા બની. તે કહેતી, "હું સદ્ભાગી છું કે આવી મઝાની ઉત્તેજક નોકરી મને મળી." એક વખતે તેની માતાએ વિમાનની નોકરીનાં જોખમો વિષે વાત કરી તો ગ્લોરિયાએ જવાબ આપ્યો, "મમ્મી કદાચ મારૂ ભાવિ એવું જ નિર્માયું હશે તો, ભલે ઇશ્વરની એ ઇચ્છા હોય."

અને અત્યારે વિમાનના પ્રવાસીઓને આવકારતાં તે ધ્વનિવર્ધક યંત્ર પર બોલી રહી હતી ત્યારે તને સંતોષ હતો કે તે વળી એક નવા સ્થળનો—જકાર્તાનો પ્રવાસ કરવાને ભાગ્યશાળી બની છે. અહીં, હંમેશાં તેનું મન જે જોવાને ઝંખી રહ્યું હતું તે પરવાળાના મનોહર ટાપુઓ અને દક્ષિણ ચીની સમુદ્રના આસમાની વિશાળ પટ પર થઇને તેનું વિમાન આકાશની ગોદમાં તરતું જશે! અને આ વિચાર સાથે તેને લાઇફ જેકેટ વિષે જાહેરાત કરવાનું સાંભરી આવ્યું હશે...

"જરા ધ્યાનપૂર્વક સાંભળવા વિનંતિ છે." ફરીથી ગ્લોરિયાનો મીઠો કંઠ લાઉડસ્પીકર પર સંભળાયો ત્યારે એ શું કહેવા માગતી હતી એની મને ખબર પડી ગઇ. લાઇફ જેકેટની જાહેરાત અને તે પહેરવાની સુચના. ફરીફરીને એકનું એક કંટાળાભર્યું કામ! વિમાન ગાજવા માંડ્યું, ઉપડવાની તઇયારીમાં તે થડકવા લાગ્યું અને હું વિમાની મથકની આસપાસની લીલી છમ ટેકરીઓના સૌન્દર્યને નિરખવા બારીમાંથી બહાર જોવા લાગ્યો.

તેની વાણી સંભળાઇ:

"વિમાનમાં પ્રવાસ કરતી વેળા લાઇફ બોટ ડ્રીલ એક સામાન્ય કાર્યક્રમ હોય છે. એટલે કદાચ કોઇ કટોકટીની વેળાએ પાણી પર ઉતરવાનો પ્રસંગ ઉભો થાય તો લાઇફ જેકેટનો ઉપયોગ કેવી રીતે કરવો એ અમે તમને બતાવીશું."

મેં કહ્યું, "ડી'સોઝા, મારે માટે પણ આ બધી ક્રિયાની માથાકૂટમાં તું પડીશ તો હું ચીસ પાડી ઉઠીશ."

અપૂર્ણ.

આ વાર્તાનો કોપી રાઇટ મુંબઇ "જયકો પ્રકાશન"નો છે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સામાજીક ખબરો

ફ્રીનીકસની મુલાકાતે

મે ૩૧ શ્રી 'લહરિ' તથા શ્રીમતી પાર્વતિ લ. હરિભાઇ (ઇસ્ટલંડન) જુન. ૭ શ્રી નગીનભાઇ પી. હરગોવન તથા શ્રીમતી નિર્મળાબેન ચુનીલાલ પી. હરગોવન (ડરબન). જુન ૭ શ્રી સેના બીડ ગ્રોવર તથા શ્રીમતી ઇંદુશોભા ગ્રોવર (અમૃતસર વાસી) બ્રીટીશ ગાયના જતાં.

સુધારો

ઇ. ઓ.ના તા. ૨૩–૫–૫૮ના અંક નાં ૧૯૩માં પાના પર સામાજીક ખબર વિભાગમાં "જલાલપોર નિવાસી હાલ ટ્રીચાર્ડના શ્રી પરભુભાઈ દાજી ભાઇના પુત્ર ચિ. રણુછોડભાઇનાં લગ્ન" છપાયેલું છે તેમાં નીચે પ્રમાણે સુધારો "શ્રી પરભુભાઈ દાજીભાઇના વડીલ પુત્ર શ્રી ભીખાભાઇના સુપુત્ર ચિ. રણુછોડભાઇ."

સાહિત્ય સ્વીકાર

"ઇસપ અને તેની વાતો" ભાગ ૧–૨–૩ લેખક: મગનભાઇ પ્રભુદાસ દેસાઇ પ્રાપ્તિસ્થાન: નવજીવન કાર્યાલય અમદાવાદ ૧૪ કીંમત દરેકના ૪૦ નવા પૈસા. "માટી અને આરોગ્ય" સંગ્રાહક: શા છોટાલાલ ત્રીભોવનદાસ પ્રાપ્તિસ્થાન: શિશુ વિહાર, કૃષ્ણનગર, ભાવનગર કિ: પાંચ નવા પૈસા.

સાભાર સ્વીકાર

શ્રી કુંવરજી ભગાભાઈ (લુરર્ટર) પા. ૨–૨–૦.

શ્રી ગુણુવંત લાલભાઈ માસ્ટર (ઇસ્ટલંડન) પા. ૨–૨–૦.

શ્રી કેવળભાઇ રણુછોડજી (સ્પ્રીંગ્સ) ચી. મોહનલાલના શુભ લગ્ન તા. ૨૧–૫–૫૮ના દિને ડરબનમાં થયેલા તે પ્રસંગની ભેટ પા. ૨–૨–૦.

શ્રી શંકરભાઇ જેરામભાઇ પટેલ (જોબર્ગ) ચિ. કંચનબેનનાં શુભ લગ્ન ઇસ્ટલંડન નિવાસી શ્રી લલ્લુભાઇ જેરામભાઈના સુપુત્ર ચિ. હરિભાઇ સાથે તા. ૧૬–૩–૫૮ના દિને થયેલ તે પ્રસંગની ભેટ. પા. ૫–૫–૦.

બેથાલના સમાચાર

તા. ૩૧–૫–૫૮ના દિને એરમેલો, સ્ટાન્ડરટન, આર્મ્સ ફોર્ટ અને બેથાલ ની શાળાઓના વિદ્યાર્થીઓ તરફથી બેથાલમાં એક રમતગમતનો મેળાવડો યોજાયો હતો જેમાં ઇસ્ટર્ન ટ્રાંસવાલ ના ઘણા ભાઇ બહેનો બાળકો સાથે ઉપસ્થિત થયાં હતાં જુદી જુદી જાત ની રમતોની હરિફાઇમાં પ્રથમ આવનારાને ઇનામો અપાયાં હતા અને એરમેલો, સ્ટાન્ડરટન, બેથાલ પછી આર્મ્સ ફોર્ટની શાળાઓ અનુક્રમે આવી હતી.

બેથાલમાં ફુટબોલ, ક્રિકેટ આદિ રમતોની પ્રવૃત્તિ સારી હોય આજુ બાજુથી ઘણીવાર ટીમો રમવા આવે છે અને બેથાલની ટીમ બહાર પણ રમવા જાય છે તા. ૧–૬–૫૮ના દિને જોહાનીસબર્ગથી શ્રી પ્રજાપતિ આશ્રમ ની ફુટબોલ ટીમ બેથાલમાં રમી ગઇ હતી.

નવસારીમાં મરણ

ડરબનના સ્વ. પરસોતમ વલ્લભભાઇ ના લઘુબંધુ શ્રી દુલભભાઇ વલ્લભભાઇ નું તા. ૩૧મી મે ૧૯૫૮ના દિને નવસારીમાં ૭૫ વર્ષની વયોવૃદ્ધ ઉમરે અચાનક અવસાન થયું છે. સદ્ગત આ દેશમાં લાંબો સમય ગાળી ગયેલા અને પાંચેક વર્ષથી સ્વદેશમાં નિવૃત્ત જીવન ગાળતા હતા. તેમના કુટુંબીઓ પ્રત્યે ડરબન અને બહારથી મિત્રોએ તાર અને ટેલીફોન દ્વારા જે દિલસોજી દર્શાવી છે તે માટે તેમના પુત્ર શ્રી ભગવાનદાસ અને ભત્રીજા શ્રી જમના દાસ પરસોતમ હાર્દીક આભાર માને છે.

અંભેટીમાં અવસાન

લુરર્ટરના સ્વ. ભગાભાઇ ફકીરજીનાં વયોવૃદ્ધ માતુશ્રી જીવીબેનનું સ્વદેશમાં અંભેટી ગામે ટુંક દિવસની માંદગી પછી તા. ૨૫–૫–૫૮ના દિને શાંતિ થી અવસાન થયું હતું. આ પ્રસંગે સ્વર્ગસ્થના સંબંધીઓ પ્રત્યે તાર ટપાલ દ્વારા દિલસોજી બતાવવા બદ્દલ સ્નેહિ અને મિત્રોનો શ્રી કુંવરજીભાઇ ભગાભાઇ હાર્દીક આભાર માને છે. પરમાત્મા સદ્ગતના આત્માને શાંતિ અર્પો.

ઇસ્ટલંડનમાં અવસાન

અત્રેના જાણીતા શહેરી શ્રી લાલભાઈ ભાણાભાઇ માસ્ટરનું ટુંક માંદગી બાદ તા. ૫–૬–૫૮ના ગુરૂવારે શોકજનક અવસાન થયું હતું. એમની દફનક્રીયા તેજ દિવસે કરવામાં આવી હતી જેમાં શહેરની ગુજરાતી તેમજ અન્ય કોમોની વ્યકિતઓ ઉપરાંત પોર્ટ એલીઝાબેથના શહેરીઓએ પણ હાજરી આપી હતી.

સ્વર્ગસ્થ દક્ષિણ આફ્રિકામાં પ્રથમ પોર્ટ એલીઝાબેથમાં શિક્ષક તરીકે આવ્યા હતા, અને લાંબા સમય સુધી ત્યાંની ગુજરાતી શાળાનું સંચાલન કર્યું હતું. અને પછી ઇસ્ટલંડનની ગુજરાતી સ્કુલ દેશ જતાં સુધી ચલાવી હતી. સ્વદેશમાં એમની જ્ઞાતિમાં આગળ પડતો ભાગ લેતા અને એ જ્ઞાતીની એક પ્રતિષ્ઠિત વ્યકિત ગણાતી એઓ વાંસદા સ્ટેટના વતિન હોય ત્યાં ના રાજદરબારમાં પણ એમનું ઘણું માન જળવાતું અત્રેની પ્રથા અનુસાર રીંગના બદલે ઐચ્છિક દાન સ્વિકારવા માં આવેલ જેમાં પા. ૧૮–૦–૦ ઉપરની રકમ જમા થયેલ જે જુદી જુદી સંસ્થાઓ ઉપર મોકલી આપવા માં આવ્યા છે. સ્વર્ગસ્થ એમની પાછળ બહોળાં કુટુંબને ગમગીનીમાં મુકી ગયા છે. પરમાત્મા તેઓને આ શોક સહન કરવાની શકિત આપે અને સ્વર્ગસ્થના આત્માને શાંતિ બક્ષો.

વિદાય સમારંભ

કેપટાઉની હીંદી જનતાની સેવામાં વર્ષોથી આગળ પડતો ભાગ લેનાર જાહેર કાર્યકર્તા શ્રી બાબરભાઇ ડી. ચાવડા (C.O.) સહ કુટુંબ સ્વદેશ

શ્રી બી. ડી. ચાવડા (આ સંસ્થાના એક ટ્રસ્ટી) અને જી. ડી. વાઘમારીયા

યાત્રા જતા હોવાથી તેમને વિદાયમાન આપવા શ્રી ક્ષત્રિય હીંદુ મિત્ર મંડળ અને શ્રી હીંદુ મહિલા મંડળના ઉપક્રમે તા. ૨૫–૫–૫૮ના દીને મોબ્રેના ટાઉન હોલમાં શ્રી ગોવીંદભાઇ ડી. વાઘમારી યાના અધ્યક્ષપદે એક મેળાવડો મળ્યો હતો. તેમણે શ્રી ચાવડાએ વર્ષોથી એક ધારી સેવા આપી સમાજમાં નવ જાગૃતિ અને સુસંસ્કાર રેડવાનું કરેલું સુંદર કાર્ય માટે આભાર માની પુષ્પ-હારથી શુભ સફર ઇચ્છી હતી અને શ્રી મહિલા મંડળનાં પ્રમુખ શ્રીમતી વજીબાબેન મગનલાલે શ્રીમતિ અંગાબેન ચાવડા જેઓએ મંડળનાં ઉપ-પ્રમુખ હોય બજાવેલી સેવા માટે તથા શ્રી બાબરભાઇએ હમેંશાં આપેલી સારી દોરવણી માટે આભાર માની ફલગીથી નવાજી સફરની સફળતા ઇચ્છી હતી. શ્રી બાબરભાઇ ચાવડાએ ઉભય સંસ્થા ઓએ તેમની કરેલી કદર બદલ આભાર માની જે અલ્પ સેવા બની શકી તે કેવળ સ્થાનિક ભાઇઓ અને બહેનોના સહકારથી જ થઇ શકી છે શ્રીમતી અંગાબેન ચાવડાએ પણ ટુંક પ્રવચન થી આભાર દર્શાવી મલી સંપીને સેવા કાર્યને જ્વલંત રાખવા ભલામણ કરી હતી અંતમાં પાર્ટીનો ન્યાય અપાયા બાદ મેળાવડો વિસર્જન થયો હતો.

શ્રી કાઠીઆવાડ હીંદુ સેવા સમાજ

(નાટાલ)

વાર્ષીક સામાન્ય સભા

ઉપરોકત સંસ્થાની વાર્ષીક સામાન્ય સભા રવીવાર, તા. ૨૨ જુન ૧૯૫૮ ને દિવસે સવારે ૯ વાગે સમાજના હોલમાં મળશે.

દરેક સભ્યને વખતસર પધારવા વિનંતી છે. કાર્યસુચી નીચે પ્રમાણે રહેશે.

(૧) ગત વાર્ષીક સભાની કાર્યવાહી, (૨) વાર્ષીક કાર્ય–વિવરણ, (૩) વાર્ષીક નાણાકીય હેવાલ અને સરવૈયું, (૪) કરીઝ ફાઉંટનની જમીન ઉપરની યોજનાનો પ્રગતિ હેવાલ, (૫) પત્ર વ્યવહાર, (૬) નિધિપાલકો (ટ્રસ્ટીઓ) ની ચુંટણી, (૭) અધિકારીઓ, વ્યવસ્થાપક સમીતી અને ફોય નિરીક્ષક ની ચુંટણી, (૮) સામાન્ય.

ડૉ. એન. પી. દેશાઇ
પ્રમુખ

હીંમતલાલ હ. દુધેલીઆ
નૌતમલાલ વી. મહેતા
સંયુકત મંત્રીઓ

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના ફુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શૉલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૩૪-૨૩૪૯ — બોકસ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

શું તમારી ચાવી ખોવાય છે?

એમા શું

જરાપણ મુંઝાશો નહી

તમે ખોવાય તે પહેલાજ બીજી ચાવી બનાવવા

ટી. ડાહ્યા

ફોન: ૨૩-૬૪૪૭ — ૧૮ ફ્રાનવેલોખ સ્ટ્રીટ, જોબર્ગ.

ને મળો અથવા ફોન કરો. તે તમારી ચાવીઓ ડુપ્લીકેટ બનાવી આપશે. આથી તમારી બધી ચીંતાનો અંત આવશે.

બહાર ગામના ઓડરો પર ધ્યાન અપાશે.

ચાવીઓ! ચાવીઓ!! ચાવીઓ!!!

મોટર કાર, કબાટ, નાઈટ લેચ, રીમ લોકસ વિગેરે બધી જાતની અમે કરીએ છીએ. એકવાર અજમાવી જુવો.

નવા તાળાં જેવા જોઇએ તેવા મળશે.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા જથ્થા બંધ મળી શકશે.

બચ્ચા માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેના ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચર્સ મળશે.

ઠેકાણું: **માબરો હેટ્સ (પ્રો.) લી.**

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન હેટ મેન્યુફેક્ચરર,

ફોન: ૨૨૦૩૮૫ પહેલે માળે,

બોકસ ૧૦૮૫૭. મારટર મેન્સન્સ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

બી-આઇ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે મુસાફરી કરે છે.

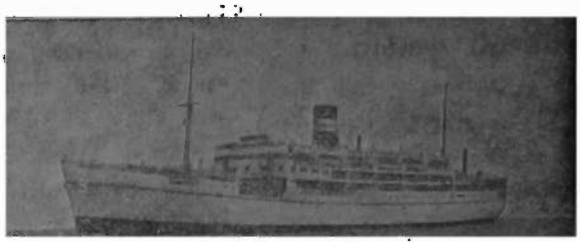

સ્ટીમર કરંજા ૩૦મી જુન ૧૯૫૮ના આવશે.

કરાંચી થઇ મુંબઇ જવા ૫મી જુલાઇ ૧૯૫૮ના ઉપડશે.

મુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું.

ફર્સ્ટ કલાસ	એક	ખોરાક	વગર	પા. ૯૨-૦-૦
સેકન્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૬૦-૧૫-૦
થર્ડ કલાસ	,,	,,	,,	પા. ૩૧-૧૦-૦

વધુ માહિતી માટે મળો યા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ

(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ,—ડરબન.

ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કુંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઇ માલનો

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું

કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોકસ નંબર ૪૭૬ — ડરબન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૯૮૮.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor